

Атырау облысында Индер көлі кен орнының бөлігінде ашық тәсілмен ас тұзын өндіру бойынша тау-кен жұмыстарының («Аралтұз» АҚ-ының №1638-ЕЛ қатты пайдалы қазбаларды барлауға арналған 2022 жылғы 24 ақпандағы лицензиясының шекаралары аясында өндіру кезеңіне көшуі) жоспарына Әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдары бойынша ашық жиналыс түрінде өткен қоғамдық тыңдаулар хаттамасы

1. Аумағында қызмет жүзеге асырылатын немесе аумағына ықпал етілетін әкімшілік-аумақтық бірліктің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) әкімі аппаратының жергілікті атқарушы органының атауы:

- «Атырау облысы Индер ауданы әкімінің аппараты» ММ-сі.

2. Қоғамдық тыңдаулардың тақырыбы: Атырау облысында Индер көлі кен орнының бөлігінде ашық тәсілмен ас тұзын өндіру бойынша тау-кен жұмыстарының («Аралтұз» АҚ-ының №1638-ЕЛ қатты пайдалы қазбаларды барлауға арналған 2022 жылғы 24 ақпандағы лицензиясының шекаралары аясында өндіру кезеңіне көшуі) жоспарына Әсеретуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдары.

(қаралатын жобалау құжаттардың толық, нақты атауы)

3. Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын құжаттар жіберілген қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның және облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органының (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) әкімі аппаратының атауы:

- ҚР ЭТРМ «Қоршаған ортаны қорғаудың ақпараттық-талдау орталығы» ШЖҚ РМК-ы.

- «Атырау облысы Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ-сі.

4. Көзделіп отырған қызметтің орналасатын жері: Қазақстан Республикасы, Атырау облысы, Индер ауданы, Индер көлі. Учаскенің бұрыштық нүктелерінің координаттары:

Бұрыштық нүктелер	Географиялық координаттары					
	Солтүстік кеңдік			Шығыс бойлық		
	градус	минут	секунд	градус	минут	секунд
1	48	29	20.8	51	53	29.8
2	48	29	20.8	51	53	49.2
3	48	29	12.7	51	53	49.2
4	48	29	12.7	51	53	29.8

(көзделіп отырған қызмет учаскесі аумағының толық, нақты мекенжайы, географиялық координаттары)

5. Көзделіп отырған қызметтің ықтимал әсеріне қатысы бар барлық әкімшілік-аумақтық бірліктердің атауы: Атырау облысы, Индер ауданы, Индербор кенті (ең жақын тұрғын аймақ (Индербор кенті) жер қойнауы учаскесінен турасымен 10,8 км қашықтықта орналасқан. Кен орны елді мекендерден тыс жерде орналасқанымен бұл жағдай елді мекенге экологиялық әсер етеді.

(белгіленген көзделіп отырған қызметті жүзеге асыру нәтижесінде аумағына әсеретуі мүмкін және аумағында қоғамдықтың даулар өткізілетін әкімшілік-аумақтық бірліктердің тізбесі)

6. Бастамашының деректемелері және байланыс деректері: «Аралтұз» АҚ-ы (БСН 940140000147). Қызылорда облысы, Арал ауданы, 120108, Жаксықылыш кенті, Д.Менделеев көшесі, 1, тел. 8-776-669-93-38, e-mail: balzhan.amirova@yasaiholding.com.

(оның ішінде нақты атауы, заңды және нақты мекенжайы, БСН, телефондары, факстары, электрондық пошталары, сайттары)

7. Ықтимал әсерлер туралы есептерді әзірлеушілердің немесе стратегиялық экологиялық бағалау жөніндегі есептерді дайындау бойынша сырттан тартылған сарапшылардың немесе мемлекеттік экологиялық сараптама объектілерінің құжаттамасын әзірлеушілердің деректемелері мен байланыс деректері: ЖК Асанов Даулет Асанович (ЖСН 870512301041), Шығыс Қазақстан

облысы, 070010, Өскемен қаласы, Карбышев көшесі, 40-163. Тел. 8-777-148-53-39, e-mail: assanovd87@mail.ru.

(оның ішінде нақты атауы, заңды және нақты мекенжайы, БСН, телефондары, факстары, электрондық пошталары, сайттары)

8. Қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күн, уақыт, орын (қоғамдық тыңдаулардың ашық жиналысы өткізілетін күн (күндер) және уақыт): 29.04.2026 жылы, қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеудің басталуы сағат 09:30-да, қоғамдық тыңдаулардың басталуы сағат 10:00-те, өткізілетін орны: Атырау облысы, Индер ауданы, Индербор кенті, Н. Мендіғалиев көшесі, 47 мекенжайы бойынша. Сондай-ақ онлайн ZOOM-конференция арқылы <https://us06web.zoom.us/j/82745470051?pwd=GDaGsMXaoqTbRQ9zACLjoOnE6WIDqg.1> Конференция сәйкестендіргіші: 827 4547 0051. Құпиясөз: 519154. Қоғамдық тыңдаудың басталу және аяқталу уақыты –10:00-12:45.

(қатысушыларды тіркеу басталатын күн, уақыт, қоғамдық тыңдаулардың басталу және аяқталу уақыты, тыңдаулар өткізілетін орынның толық және нақты мекенжайы. Қоғамдық тыңдаулар ұзартылатын жағдайда барлық күндер көрсетіледі)

9. Бастамашы жіберген сұрату хатының көшірмесі және қоғамдық тыңдауларды өткізу шарттарын келісу туралы әкімшілік-аумақтық бірліктердің жергілікті атқарушы органдары ұсынған жауап хаттың көшірмесі осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі. Сұрау-хаттың және жауап-хаттың көшірмелері осы қоғамдық тыңдау хаттамасына 1-інші қосымшада ұсынылған.

10. Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеу парағы осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тізімі осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасының 2-інші қосымшасында көрсетілген.

11. Қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы ақпарат қазақ және орыс тілдерінде келесі жолдармен таратылды:

1) ҚОТРМБМЖ ақпараттық жүйесінің «Ашық жиналыстар» бөлімінде: <https://hearings.ndbecology.gov.kz/Public/PubHearings/PublicHearingDetail?hearingId=31925>, 20.03.2026 жылғы басылым;

2) жергілікті атқарушы органның (облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың) ресми интернет-ресурсында немесе әзірлеуші мемлекеттік органның ресми интернет-ресурсында: <https://www.gov.kz/memleket/entities/atyrau-tabigat/press/news/details/1187820?lang=ru> 26.03.2026 жылғы басылым;

(ресми интернет-ресурстардың атауы, сілтемелер және жарияланған күні)

3) қоғамдық тыңдаулар басталған күнге дейін жиырма жұмыс күнінен кешіктірмей, бұқаралық ақпарат құралдарында, оның ішінде кемінде бір газетте және қатысы бар аумақтың шегінде толық немесе ішінара орналасқан тиісті әкімшілік – аумақтық бірліктердің (облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың) аумағында таратылатын кемінде бір теле-немесе радио арна арқылы бұқаралық ақпарат құралдарында:

«Дендер» газетінің 19.03.2026 жылғы №11 (8579). Газеттің сканерленген беттері осы қоғамдық тыңдау хаттамасына 3-інші қосымшасында берілген.

(газеттегі хабарландырудың атауын, нөмірін және жарияланған күнін көрсету, сондай-ақ газеттің сканерленген титулдық беті мен қоғамдық тыңдаулар өткізілетіндігі туралы хабарландыру берілген бетті қамтитын, сканерленген хабарландыруды қоса ұсыну)

«АТЫРАҰ» телеарнасы, жалға алу күні 18.03.2026 жылы. Хабарландырудың бейнежазбасы <https://youtu.be/-JCqGcG9AUM> электрондық жеткізгіште ұсынылған. Эфирлік анықтамасы осы қоғамдық тыңдау хаттамасына 4-інші қосымшада берілген.

(теле немесе радио арнаның атауын, хабарландыру жарияланған күнді көрсету, теле немесе радио арнада жарияланған қоғамдық тыңдаулар өткізілетіндігі туралы хабарландырудың бейне және аудио жазбасы бар электрондық жеткізгіш қоғамдық тыңдаулардың хаттамасына қоса тіркелуі (жариялануы) тиіс)

4) тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың, ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) аумағында мүдделі жұртшылық үшін қол жетімді орындарда, мәтіндік хабарландыруды базардың ақпараттық тақтасына, Қазақтелеком ғимараттарына және Индербор кенті жалпы білім беретін мектебіне 3 дана хабарландыру. Осы қоғамдық тыңдау хаттамасына фотоматериалдар қоса беріледі. Фотоматериалдар осы қоғамдық тыңдау хаттамасына 5-інші қосымшада ұсынылған.

12. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімдері: Қоғамдықтың тыңдаулардың төрағасы – Мурзин Артур Табылдиевич, Индер ауданы әкімінің орынбасары. Қоғамдықтың тыңдаулардың хатшысы болып Умиткалиева Айгүль Аралбаевна, Индер аудандық кәсіпкерлік, өнеркәсіп және туризм бөлімінің басшысы тағайындалды. Дауыс беру нәтижелері: «қолдады»– 280 қатысушылар, «қарсы» – жоқ, «қалысқалды» – 3 қатысушы.

(хатшыны таңдау туралы. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың «қолдаймын», «қарсымын», «қалыс қаламын» деп дауыс бергендер санын көрсету)

Қоғамдық тыңдаулар регламенті:

1. Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеу сағат 09:30-дан 10:00-ке дейін;
2. Келісілген уақытта қоғамдық тыңдаулардың ашылуы;
3. Негізгі баяндамашының сөз сөйлеуі – презентацияға 20 минутқа дейін;
4. Қоғамдық тыңдаулар тақырыбы бойынша барлық сөйлеген сөздерден кейін-сұрақ-жауап уақыты. Сұрақтар нақты тұжырымдалуы, жобаның мәнін көрсетуі және қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы болуы керек;
5. Сұрақтарға жауаптар –1 сұрақ 5 минутқа дейін, жалпы талқылау 1,5 сағатқа дейін;
6. Бастамашыл сөз сөйлеушілер – 5-10 минутқа дейін;
7. Хаттаманы дайындау үшін бейнежазба жүргізіледі;
8. Қоғамдық тыңдауларды 15 минутқа дейін қорытындылау;
9. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасын хатшы дайындайды және оған жиналыстың төрағасы мен хатшысы қол қояды.

Қоғамдық тыңдауларға қатысушылар регламентті бекітті: «қолдады» – 280 қатысушылар, «қарсы» – жоқ, «қалыс қалды» – жоқ.

(регламентті бекіту туралы. Қоғамдық қатысушылардың санын көрсету: «қарсы емес», «қарсы», «қалыс қалды»)

Осы Қағидалардың 23-тармағына сәйкес себептерін көрсете отырып, қоғамдық тыңдауларды жарамсыз деп тану туралы: қоғамдық тыңдаулар мүдделі жұртшылықтың және жергілікті атқарушы органдар өкілдерінің қатысуына байланысты өтті деп танылды.

осы Қағидалардың 23-тармағына сәйкес себептерді көрсете отырып, қоғамдық Тыңдаулар өткізілмеді деп тану туралы. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың «қолдаймын», «қарсымын», «қалыс қаламын» деп дауыс бергендер санын көрсету)

13. Барлық тыңдалған баяндамалар туралы мәліметтер: Жобалаушы, эколог – Асанов Даулет Асанович (баяндамашының тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы).

Тыңдаулар кезінде сөз сөйлегендер: ықтимал әсерлер және қабылданған табиғат қорғау іс-шаралары туралы, Асанов Д.А., презентация 15 слайдтан тұрады (баяндама тақырыбы, беттер, слайдтар, файлдар, плакаттар, сызбалар саны)

Қоғамдық тыңдауларға шығарылған презентациялары осы қоғамдық тыңдаулардың хаттамасына қоса беріледі (6-ншы қосымша).

14. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасының ажырамас бөлігі болып табылатын және қоғамдық тыңдаулар өткізілгенге дейін және өткізу кезінде келіп түскен барлық ескертулер мен ұсыныстарды қамтитын жиынтық кесте. Қоғамдық тыңдаулардың тақырыбына мүлде қатысы жоқ ескертулер мен ұсыныстар кестеге «қоғамдық тыңдаулардың тақырыбына қатысы жоқ» деген белгімен енгізіледі. Қоғамдық тыңдауларға дейін түскен ескертулер мен ұсыныстардың жиынтық кестесі осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына 7-нші қосымшада ұсынылған, барысында келіп түскен ескертулер мен ұсыныстардың жиынтық кестесі – 8-інші қосымшада.

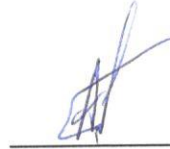
15. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың қаралып отырған құжаттар мен тыңдалған баяндамалардың толықтығы мен түсіну үшін жеңілдігі тұрғысынан алғандағы сапасы жөніндегі пікірі, оларды жақсарту бойынша ұсынымдары: қоғамдық тыңдауларға қатысушылар тарапынан материалдардың сапасы, толықтығы және қолжетімділігі жөнінде ескертулер мен ұсыныстар түскен болатын. (8 қосымшасында).

(тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы, пікірлері мен ұсынымдары)

16. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасына шағымдану Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексіне сәйкес сот және сотқа дейінгі тәртіппен мүмкін болады.

17. Қоғамдық тыңдаулардың төрағасы:
Индер ауданы әкімінің орынбасары

Мурзин Артур Табылдиевич

«04» мамыр 2026 жыл

(тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып табылатын ұйымның атауы, қолы, күні)

18. Қоғамдық тыңдаулардың хатшысы:
Индер аудандық кәсіпкерлік, өнеркәсіп және
туризм бөлімінің басшысы

Умиткалиева Айгуль Аралбаевна

« 04» мамыр 2026 жыл

(тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып табылатын ұйымның атауы, қолы, күні)

исходный номер: 26471323001. Дата: 11.03.2026

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

Информируем Вас о: Осуществление государственной экологической экспертизы

(наименование в соответствии с пунктом 12 настоящих Правил)

Будет осуществляться на следующей территории: Атырауская область, Индерский район, Индерборская п.а., п. Индерборский

(территория воздействия, географические координаты участка)

Предоставление сведений административно-территориальных единиц, на территории которых может быть оказано воздействие, и на территории которых будут проводиться общественные слушания; ближайшая жилая зона (д.с. Ивдельский) расположена по прямой линии в 10,8 км от участка под. Месторождение расположено вне населенных пунктов, не затрагивая их.

Предмет общественных слушаний: Материалы для получения Экологического разрешения на воздействие в Пышнинском районе на добычу поваренной соли на части месторождения оз.Индер в Атырауской области открытым способом (Переход на этап добычи АО «Атырау» в границах лицензия на разведку ПТИ №1638-ЕГ от 24 февраля 2022 года).

(тема, название общественных ситуаций, предмет общественных ситуаций в обязательном случае должен содержать точное наименование, места осуществления, срок намечаемой деятельности и наименование индикатора намечаемой деятельности)

Просим сопоставить интеллектуальные условия проведения общественных слушаний: Атырауская область, Индерский район, Индерборская п.а., п.Индерборский, Дом культуры по ул. Н. Мендитаева, 47, а также онлайн посредством ЗУМ по ссылке: <https://us06web.zoom.us/j/82745470051?pwd=QlR0eU9hZG9yTG90d09AcjJ0eDhWZWQ1>. Идентификатор конференции: 827 4547 0051. Код доступа: 519154. 29.04.2026 10:00

(место, дата и время начала проведения общественных слушаний)

Место проведения общественных слушаний в населенном (-ых) пункте (-ах) обосновано их ближайшим расположением к территории намечаемой деятельности (10,8 км).

Объявление о проведении общественных слушаний на казахском и русском языках будет распространено следующими способами:
Газета Дендер, Телеканал «ATYRAŪ»

(наименование газеты, теле- и радиоканала, где будет размещено объявление)

информационный стенд Казакстелеком пос. Индерборский, общеобразовательная школа пос. Индерборский, рынок пос. Индерборский)

(расположение мест, специально предназначенных для размещения нечитанных облигаций (документов облигаций))

Просим также подтвердить наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний

В соответствии с Экологическим кодексом Республики Казахстан и Правилами проведения общественных слушаний, общественные слушания проводятся под председательством представителя местного исполнительного органа соответствующей административно-территориальной единицы (района, города). Местный исполнительный орган обеспечивает видео- и аудиозапись открытого собрания.

общественных слушаний. Электронный носитель с видео- и аудиозаписью всего хода открытого собрания общественных слушаний с начала регистрации до закрытия общественных слушаний и подведением итогов слушаний, подлежит приобщению (публикации) к протоколу общественных слушаний.

В соответствии с требованиями законодательства просим обеспечить регистрацию участников общественных слушаний и видео- и аудиозаписи общественных слушаний.»

Акционерное общество «Аралтүз» (БИН: 940140000147), 8-776-669-93-38, balzhun.amirova@yasaholding.com, <https://www.araltuz.kz>

Представитель: Асанов Д.А. (8-777-148-53-39)

Составитель отчета о возможных воздействиях : ИП Асанов Д.А.

(Фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний)

Форма письма-ответа инициатору общественных слушаний от местных исполнительных органов административно-территориальных единиц (района, города) на проведение общественных слушаний

исходящий номер: 26471323001, Дата: 13.03.2026

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

«В ответ на Ваше письмо (исх. №26471323001, от 11.03.2026 (дата)) о согласовании предлагаемых Вами условий проведения общественных слушаний, сообщаем следующее:
«Согласовываем проведение общественных слушаний по проекту Материалы для получения Экологического разрешения на воздействие к Плану горных работ на добычу поваренной соли на части месторождения оз.Индер в Атырауской области открытым способом (Пересел на этап добычи АО «Август» в границах занесены на рисунке ППН №1638-ЕЛ от 24 февраля 2022 года), в предлагаемую Вами 29.04.2026 10:00. Атырауская область, Индерский район, Индерборский п.а., п. Индерборский, Дом культуры по ул. Н. Мендигалиева, 47, а также онлайн посредством ЗУМ по ссылке: <https://webconf.zoom.us/j/82745470051?pwd=SlZuSWpDZWpTb09zAC1aOjF0ZWpDZWp1> Идентификатор конференции: 827 4547 0051 Код доступа: 519154(дату, место, время начала проведения общественных слушаний)»

(в случаях несогласования относится: место проведения не относится к территории административно-территориальных единиц, на которую может быть оказано воздействие в результате осуществления намечаемой деятельности; дата и время проведения выпадает на выходные и/или праздничные дни, нерабочее время. "Поддерживаем, предлагаем Вам способ распространения объявления о проведении общественных слушаний", или "Предлагаем дополнить (изменить) следующими способами, для более эффективного информирования общественности")

«Подтверждаем наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний».

«Перечень заинтересованных государственных органов: 1, 2.»

Акционерное общество "Аралтүз" (БИН: 940140000147), 8-776-669-93-38, balbun.anirova@ynasaholding.com, <https://www.araltuz.kz/>

Представитель: Асанов Д.А. (8-777-148-53-39)

Составитель отчета о возможных воздействиях: ИП Асанов Д.А.

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний)

2 қосымша

Қоғамдық тыңдаулар хаттамасына
2-ші қосымша

Атырау облысында Индер көлі кен орнының бөлігінде ашық тәсілмен ас тұзын өндіру бойынша тау-кен жұмыстарының («Аралтұз» АҚ-ының №1638-ЕЛ қатты пайдалы қазбаларды барлауға арналған 2022 жылғы 24 ақпандағы лицензиясының шекаралары аясында өндіру кезеңіне көшуі) жоспарына Әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдары бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы

2026 ж. 29 ақпан

Индербор кенті

№	Қатысушының аты-жөні	Қатысушы санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның өкілі, Бастамашы)	Байланыс телефон нөмірі	Қатысу форматы (жеке немесе конференц-байланыс арқылы)	Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда)
1.	Чернова Т.А.	Центр "Ас тұз"	87755207262	орман	Чернов
2.	Елешев Т.М.	ОО "АК Мерит"	87014581922	орман	Елешев
3.	Муров Есенбай Салғабай	Ауылдық округі	87782534264	жеке	Муров
4.	Алимова Жанар	Жосол АО "Аралтұз"	87761699383	жеке	Алимова
5.	Ермұхамбетов Сахан М.	ауыл тұрғыны	87716850644	жеке	Ермұхамбетов
6.	Алиев Темірхан	тау-кен ишкері, ауыл тұрғыны	8 2-12-66	жеке	Алиев
7.	Исмаев Марат Тукпатович	ауыл ардагері	87783381353	жеке	Исмаев
8.	Сисемба Серіболат	Темір жол мұнара	8778879794	мұнара	Сисемба
9.	Талғатаев Бағдат	Индер темір жол	8775156086	жеке	Талғатаев
10.	Боктөреев Асет Нұсенов мұса	Индер темір жол заскеникер	8775409 6750	жеке	Боктөреев

Атырау облысында Индер көлі кен орнының бөлігінде ашық тәсілмен ас тұзын өндіру бойынша тау-кен жұмыстарының («Аралтұз» АҚ-ының №1638-ЕЛ қатты пайдалы қазбаларды барлауға арналған 2022 жылғы 24 ақпандағы лицензиясының шекаралары аясында өндіру кезеңіне көшуі) жоспарына Әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдары бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы

2026 ж. 29 ақпан

Индербор кенті

№	Қатысушының аты-жөні	Қатысушы санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның өкілі, Бастамашы)	Байланыс телефон нөмірі	Қатысу форматы (жеке немесе конференц-байланыс арқылы)	Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда)
11.	Алиев Мұхтар	Индер темір жол	87026693524	жеке	Алиев
12.	Сарғожиев Зағадан	Индер темір жол	8705555555	жеке	Сарғожиев
13.	Аманжол Рұсаян	Индер темір жолы	87785345606	жеке	Аманжол
14.	Қараев М.Д.	Индер жол	87786410037	жеке	Қараев
15.	Шоқанов Б.М.		80034675		Шоқанов
16.	Мусиниев А.		87758161440		Мусиниев
17.	Алиев Нұрғабек	Индер темір жол	8778262766		Алиев
18.	Абдрахманов А.К.	Индер темір жол	87781448365	жеке	Абдрахманов
19.	Валиев Б.Х.	Индер темір жол	87786723236		Валиев
20.	Байбосынов А.С.	Индер темір жол	87788830088		Байбосынов
21.	Балаев Д.А.	ТОО GeoContact -проектирлік	87021219131	жеке	Балаев
22.	Емеев К.Ш.	ауыл тұрғыны	87786190169	жеке	Емеев

Атырау облысында Индер көлі кен орнының бөлігінде ашық таспамен ас тұзын өндіру бойынша тау-кен жұмыстарының («Аралтұз» АҚ-ының №1638-ЕЛ қатты пайдалы қазбаларды барлауға арналған 2022 жылғы 24 ақпандағы лицензиясының шекаралары аясында өндіру кезеңіне көшуі) жоспарына Әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдары бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы

2026 ж. 29 ақпан					
№	Қатысушының аты-жөні	Қатысушы санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның өкілі, Бастамашы)	Байланыс телефон нөмірі	Қатысу форматы (жеке немесе конференц-байланыс арқылы)	Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда)
23.	Бабашираев К. Б	Облыстағы мақалат депутат	8-701770069	жеке	[Signature]
24.	Қушақұлов К. У.	Облыстық кеңес	87781145057	жеке	[Signature]
25.	Зағандинов Б. У.	Зейнеткер	87015088888		[Signature]
26.	Маманжолыев Б. О.	ТОО «Индер Тау-кен»	87012761073		[Signature]
27.	Жұртанов М.	Зейнеткер	87755983932	жеке	[Signature]
28.	Түркістанов С.		7771315286		[Signature]
29.	Дүкенбай М.	Индер ТУЗ	87750287526		[Signature]
30.	Қабдұлдин Т.	Индер ТУЗ			[Signature]
31.	Қолжазба А. В.	Зейнеткер	87786987853		[Signature]
32.	Қушақұлов С. С.	аудандық мақалат депутат, ТОО «Индер Тау-кен»	87782339164	жеке	[Signature]
33.	Қушақұлов Қурабжан Әбдіраман	Индер ТУЗ	8778614034	жеке	[Signature]
34.	Қушақұлов Қушақұлов М. С.	Индер ТУЗ	8774272150	жеке	[Signature]
35.	Қушақұлов А. А.	Индер ТУЗ	87777481371	жеке	[Signature]

3

Атырау облысында Индер көлі кен орнының бөлігінде ашық таспамен ас тұзын өндіру бойынша тау-кен жұмыстарының («Аралтұз» АҚ-ының №1638-ЕЛ қатты пайдалы қазбаларды барлауға арналған 2022 жылғы 24 ақпандағы лицензиясының шекаралары аясында өндіру кезеңіне көшуі) жоспарына Әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдары бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы

2026 ж. 29 ақпан					
№	Қатысушының аты-жөні	Қатысушы санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның өкілі, Бастамашы)	Байланыс телефон нөмірі	Қатысу форматы (жеке немесе конференц-байланыс арқылы)	Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда)
36.	Қушақұлов М. С.	Индер ТУЗ	87023120441	жеке	[Signature]
37.	Қадырбаев А. У.	Зейнеткер	87016713292	жеке	[Signature]
38.	Қараманов С. С.	Зейнеткер	87028211211	жеке	[Signature]
39.	Есболтаев Ә. С.	Зейнеткер	8706849030	жеке	[Signature]
40.	Толқынбаев Т. С.	Зейнеткер	8701620106	жеке	[Signature]
41.	Түркістанов М. С.	ТОО «Индер ТУЗ»	87757659376	жеке	[Signature]
42.	Қушақұлов А. С.	Зейнеткер	87785126057	жеке	[Signature]
43.	Исмаилов Б. С.	Зейнеткер	87016402098	жеке	[Signature]
44.	Сарсеналиев Д. С.	ТОО «Индер ТУЗ»	87722673387	жеке	[Signature]
45.	Қушақұлов Р. С.	Индер ТУЗ	87026993469	жеке	[Signature]
46.	Самыралиев М. С.	Индер ТУЗ	—	жеке	[Signature]
47.	Толқынбаев Р. С.	Индер ТУЗ	87726154378	жеке	[Signature]
48.	Қушақұлов Р. С.	Индер ТУЗ	87029519680	жеке	[Signature]

4

Атырау облысында Индер көлі кен орнының бөлігінде ашық тәсілмен ас тұзын өндіру бойынша тау-кен жұмыстарының («Аралтұз» АҚ-ының №1638-ЕЛ қатты пайдалы қазбаларды барлауға арналған 2022 жылғы 24 ақпандағы лицензиясының шекаралары аясында өндіру кезеңіне көшуі) жоспарына Әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдары бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы

2026 ж. 29 ақпан			Индербор кенті		
№	Қатысушының аты-жөні	Қатысушы санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның өкілі, Бастамашы)	Байланыс телефон нөмірі	Қатысу форматы (жеке немесе конференц-байланыс арқылы)	Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда)
62.	Азирташев теңіс	Индер тұрғыны	87716619542	менс	
63.	Алиев Узбек мұхамедович	Индер тұрғыны	87033250657	менс	
64.	Баймуратов салмауат	Индер тұрғыны	87457036750	менс	
65.	Сарын Дұлат	Индер тұрғыны	87025967062	менс	
66.	Азамат Мақсұтұлы	Индер тұрғыны	87783280674	менс	
67.	Мамырбаев мақсұт	Индер тұрғыны	87022473573	менс	
68.	Жетпісұлы бекмурат	Индер тұрғыны	87089959574	менс	
69.	Чисен Мақсұт	Индер тұрғыны	87785540765	менс	
70.	Өтемінов Ермал	Индер тұрғыны	87784027774	менс	
71.	Қабдигали Ермал	Аудан кеңес секретарі	87783679057	менс	
72.	Ах Исмаилов Арман	Индер тұрғыны	87762651916	менс	
73.	Мақамов Нұрбек	Индер тұрғыны	87013201775	менс	
74.	Димитриев Талын	Индер тұрғыны	87744843940	менс	

6

Атырау облысында Индер көлі кен орнының бөлігінде ашық тәсілмен ас тұзын өндіру бойынша тау-кен жұмыстарының («Аралтұз» АҚ-ының №1638-ЕЛ қатты пайдалы қазбаларды барлауға арналған 2022 жылғы 24 ақпандағы лицензиясының шекаралары аясында өндіру кезеңіне көшуі) жоспарына Әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдары бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы

2026 ж. 29 ақпан			Индербор кенті		
№	Қатысушының аты-жөні	Қатысушы санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның өкілі, Бастамашы)	Байланыс телефон нөмірі	Қатысу форматы (жеке немесе конференц-байланыс арқылы)	Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда)
49.	Кизатов Төлеген	Индер тұрғыны	87490253944	менс	
50.	Сәдуақас Аманжол	Индер тұрғыны	8706931066	менс	
51.	Толықбаев Ербол	Индер тұрғыны	87055938891	менс	
52.	Шаммуратов Марат	Зейнепкер	87013937890	менс	
53.	Торенмуратов Бакет	Зейнепкер	87014112705	менс	
54.	Торенмуратов Бағдат	Зейнепкер	—	менс	
55.	Тұрғышев Мамат	Индер тұрғыны	87021887902	менс	
56.	Сегізбаев Исмаилов	Индер тұрғыны	87021321765	менс	
57.	Алашан Аманжол	Индер тұрғыны	87009695214	менс	
58.	Мамырбаев Аманжол	Индер тұрғыны	8771324457	менс	
59.	Бөкеев Бекмурат	Индер тұрғыны	8708548820	менс	
60.	Мамырбаев Қазан	Индер тұрғыны	87753807853	менс	
61.	Дослаев Аманжол	АҚ-ның өкілі	8746301764	менс	

5

Индер көлі кен орнының бөлігінде ашық тәсілмен ас тұзын өндіру бойынша
қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы («Аралтұз» АҚ-ы)

№ р/с	Қатысушының аты-жөні	Қатысушы саяты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның өкілі, Бастамашы)	Байланыс телефон нөмірі	Қатысу форматы (жеке немесе конференц- байланыс арқылы)	Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда)
1	2	3	4	5	6
1	Қаратаев А.	жұртшы ағартушы	87017778340		
2	Табасаров В.	кейін мұрағат	87021170479		
3	Жолчи. С.	кейін мұрағат	8182405460		
4	Маматашова Ж.				
5	Мартынов С.	Индер Тұз.	8775511788		
6	Рахмиев Т.	Индер Тұз.	87781374071		
7	Мұсаев А.				
8	Дубасбаев С.	Индер Тұз.			
9	Маматашова А.	Индер Тұз.			
10	Сейітжанбетова С.	Индер Тұз.			
11	Мұрағат А.				
12	Маматашова С.	Индер Тұз.			
13	Суюнов Т.	Индер Тұз.			
14	Маматашова А.	Индер Тұз.			

15	Муканов М.	Зейнепкер			
16	Халип Р.		жеке		
17	Хурматжанбетов С.	Зейнепкер	жеке		
18	Маматашова Т.	Зейнепкер	жеке		
19	Жеңесев С.	Индер тұз			
20	Маматашова А.	Зейнепкер	жеке		
21	Рахмиев Ж.	Зейнепкер	жеке		
22	Маматашова С.	Зейнепкер	жеке		
23	Маматашова А.	Зейнепкер	жеке		
24	Шараева Н.	Индер аудандық сайттардың бақылау бағдарламасы	Мемлекет 8755		
25	Джасбаева А.	Искі сәлемет	Мемлекет		
26	Женов М.	Индер тұз	Мемлекет		
27	Маматашова Т.		Мемлекет		
28	Джаматашова	Индер аудандық сайттардың бақылау бағдарламасы			
29	Маматашова Т.	Индер аудандық сайттардың бақылау бағдарламасы	Мемлекет		
30	Джаматашова С.	Индер тұз	Мемлекет		
31	Маматашова Р.	Индер тұз	Мемлекет		
32	Маматашова Ж.	Мемлекет	Мемлекет		
33	Женов Т.	Зейнепкер	жеке		
34	Маматашова А.	Зейнепкер	жеке		
35	Маматашова Т.	Индер тұз	жеке		

6	Топчиев А. Д.	неке	87754475157		
37	Басбукунов С.	индер туз	87859325552	менемеден	
38	Мамашов А.	индер туз	87024648641	менемеден	
39	Хайришев Ж.	зейкеткер	87012393677		
40	Жаппалиев Р.	индер туз	87781270759	менемеден	
41	Амурсатов Е.	индер туз	87781376114	менемеден	
42	Кудамов К.	индер туз	87755236181		
43	Абдулхамидов Д.	индер ТХЗ. туз	87022495311		
44	Маматаев Т.	зейкеткер	87016452871	неке	
45	Сабиров М.	зейкеткер	87014861941	неке	
46	Маматаев И.	индер туз		неке	
47	Байрамов А.	индер туз		неке	
48	Султанов А.	индер туз		неке	
49	Аюпов А.	индер туз	87781376148	неке	
50	Мухамбетов Ж.	индер. туз	87016584586		
51	Басинов Т.	зейкеткер		неке	
52	Жаппалиев Т.	индер туз	87020322129	менемеден	
53	Каримов А.	индер туз	87025604667	неке	
54	Алиев Т.	туз индер	7012648384	неке	
55	Жаппалиев А.	индер туз	87011224893	менемеден	
56	Жаппалиев Т.	индер туз	87023619740	неке	
57	Маматаев Е.	зейкеткер		неке	
58	Маматаев С.	зейкеткер	87453676385	неке	
59	Султанов М.	индер туз	87015895771	неке	
60	Жаппалиев Т.	индер туз	87781448034	менемеден	
61	Маматаев Т.	индер туз	87782491847	неке	

62	Маматаев А.	Маматаев		менемеден	
63	Маматаев Ж.	Султанов		менемеден	
64	Жаппалиев	индер туз		менемеден	
65	Маматаев А.	индер туз	87014351296		
66	Маматаев А.	индер туз	87782696724		

Индер көлі кен орнының бөлігінде ашық тәсілмен ас тұзын өндіру бойынша
қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы («Аралсода» ЖШС-і)

№ p/c	Қатысушының аты-жөні	Қатысушы санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның өкілі, Бастамашы)	Байланыс телефон нөмірі	Қатысу форматы (жеке немесе конференц- байланыс арқылы)	Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда)
1	2	3	4	5	
1	Ізенов Төһметов				
2	Абдуссалямев Әнес				
3	Қариев Асан				
4	Ахметов А	Индер Тұз	8776 2652499		
5	Ахметов С	Индер Тұз	8702 324382		
6	Дуранов Ә.В.	Индер Тұз	8702 6361520		
7	Қожабаев М	Индер Тұз	7789952727		
8	Дисенбаев М	Индер Тұз	77485939269		
9	Қысқабасов Ә.А.	Индер Тұз	8778 7447880		
10	Досамбаев Р.К	Индер Тұз	8778539898		
11	Аманжолдас С	Жұмыссыз	87759852277		
12	Қарашина	Кәсіпкер	87014510893		
13	Серік Т.	Кәсіпкер	8701572444		
14	Сейітжанов С	Бұрын жұрттың			

15	Қаратаев А.	адам жұрттың		850924 350 808	
16	Керім Н	адам Тұрғын		8506 0635151	
17	Мүмбет Н.	адам Тұрғын		820616 302341	
18	Жеңіс	адам Тұрғын		8404 8756874	
19	Ахметов Т	адам жұрттың		8775 7163643	
20	Абдинахметов К.	Индер Тұз		87025048222	
21	Аронов А	Индер Тұз		87753 87589	
22	Аманжол	Индер Тұз		87025510466	
23	Мамыт М	Индер Тұз		87051239926	
24	Аманжол А	Индер Тұз		8776 4619900	
25	Мүмбетов	Индер Тұз		87025097592	
26	Аманжол Мұрзабаев	Индер Тұз		8702 9793984	
27	Исмаилов Сейтжан	Индер Тұз		8704657709	
28	Қолымжанов Досамбаев	Индер Тұз		8-775-1159-110 02 88	
29	Аманжол Мамыт	Индер Тұз		8-778831 0010	
30	Аманжол Мамыт	Индер Тұз		8-701-034-5170	
31	Исмаилов Әлім	Индер Тұз		8702 - 640 - 00 - 74	
32	Аманжол Р	Индер Тұз		8445 435 02 08	
33	Аманжол	Индер Тұз			
34	Аманжол	Индер Тұз			
35	Аманжол	Индер Тұз			
36	Аманжол	Индер Тұз			
37	Аманжол	Индер Тұз			
38	Аманжол	Индер Тұз			
39	Аманжол	Индер Тұз			
40	Аманжол	Индер Тұз			

41	Камеев Ринис	индэр тургын	87750893979		
42	Самуилова Фаина	займсер		88028204451	
43	Нудиев Аминжол	индэрТүз	87158334908		
44	Мамдогбаев А	ИП Жуаном		неке	
45	Шуграганов М	Турган индэр		неке	
46	Анжигзунбн	Турган индэр		неке	
47	Азирбаев	Турган индэр		неке	
48	Базарбаев А.	Турган индэр		неке	
49	Маманов Р.	Турган индэр		неке	
50	Мухамедов С	Самонром		мехмеден	
51	Ергашев	индэр дунган		мехмеден	
52	Мингалиева А	мурган		неке	
53	Жамуаганов А	индэр бу		мехмеден	
54	Сейтжанов Б	мурган		неке	
55	Жулеуаганов Б.	мурган бодне		неке	
56	Вуркураев С	Турган		неке	
57	Уразаева Т	Турган Алтай		неке	
58	Сатанов А	Турган индэр		неке	
59	Мухамедов С.	Жуаном		мехмеден	
60	Мансеев Ж	Турган Алтай		неке	
61	Абдукаримов А	Турган индэр		неке	
62	Жуаномов А.	Турган индэр		неке	
63	Жамуаганов А.	Турган индэр		неке	
64	Жамуаганов Н.	Турган бодне		неке	
65	Калеев Д	Турган бодне		неке	
66	Жамуаганов А	Турган индэр		неке	

№11 (8579)

19 наурыз 2026 жыл

БЕЙСЕНБІ

Аптасына 1 рет шығады

Индер аудандық қоғамдық-саяси газет

Дендер

www.dender.kz

*РЕФЕРЕНДУМ

АРМЫСЫҢ, АТА ЗАҢ!

АУДАНЫМЫЗДА ЖАҢА КОНСТИТУЦИЯ ЖОБАСЫН ТАҢДАУ МАҚСАТЫНДАҒЫ ЖАЛПЫАУАТТЫҚ РЕФЕРЕНДУМ ЖОҒАРЫ ДЕНГЕЙДЕ ЖӨНЕ АШЫҚ ӘРІ ӘДІЛ БОЛАДЫ. БАРАЫҚ ЗАҢ ТАЛАПТАРЫ МЕН ДЕМОКРАТИЯЛЫҚ НОРМАЛАР ҚАТАН САҚТАЛДЫ. БАРАЫҚ РЕФЕРЕНДУМ ҰЧАСКЕЛЕРІ ЖАУАПКЕРШІЛІКПЕН ЖҰМЫС ЖАСАП, ХАЛЫҚҚА ҚАЛТҚЫСЫЗ ҚЫЗМЕТ ЕТТІ. ШАЛАҒАЙДАҒЫ ҚЫСТАҚТАРҒА ДЕЙІН ТАҢДАУ ЖӨШІП ЖЕТІП, АУАҒЫ БЕРДІ. ЖЕРГІЛІКТІ ЖҰРТ ҰЙЫМШЫЛАДЫҚПЕН ҚАТЫСТЫ.

*Жыл басы

ҰЛЫСТЫҢ ҰЛЫ КҮНІМЕН!

ҚҰРМЕТТІ АУДАН ТҮРҒЫНДАРЫ ЖӨНЕ ҚОНАҚТАРЫ!

Сіздерді көктемнің шуағын ала келген Ұлыстың ұмы күні – Наурыз мейрамымен шын жүректен құттықтаймын! Аңыз мерекесінен бастап ақтын қастары аз Наурыз – қай кетсе де өңіріміз бізге өзіміз, арыс пен қыпшақтықпен өмістей. Ескіден жаңау мен жасампаздықтың ардауы болған жаңа жыл басын халқымыз қашанда ақжарма тілекпен, кемең пейілімен ерекше қарсы аламы.

Ақтын молаятын, күміз тіршілік атауы жаңыратын ұлағаты мол, ақтұры мейрам барлық жақсылықтан бастауы болғай! Әр шаңырақта күт-берек, аманалық, молшылық тілеймін! Еліміз тыныш, халқымыз аман, іргеміз берік болсын!

Ұлыс өң болсын!

Құрметпен,
С.НЫСАНБАЕВ,
аудан әкімі

www.facebook.com/dender.gazeti

E-mail: dender_gz10@mail.ru

*Қаулы

2026 жылғы 15 наурызға қабылданған Қазақстан Республикасының Конституциясын іске асыру жөніндегі шаралар туралы

2026 жылғы 15 наурызға республикалық референдумда Қазақстан Республикасы Конституциясының қабылдануына байланысты ҚАУЛЫ ЕТЕМІН:

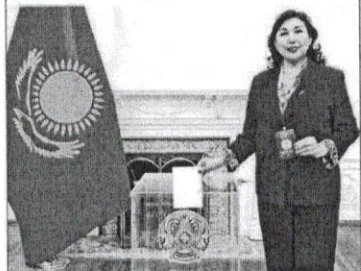
- 2026 жылғы 15 наурызға республикалық референдумға қабылданған Қазақстан Республикасы Конституциясының бірден әрі – Қазақстан Республикасының Конституциясы жөніндегі Егемен Қазақстан және «Қазақстанның правды» мерзімі бастап баспа-лардың жарыялансын.
- 1995 жылғы 30 тамыздағы республикалық референдумда қабылданған Қазақстан Республикасы Конституциясының түпнұсқасы Қазақстан Республикасы Президентінің Арнайы сақтауға тапсырылсын.
- Қазақстан Республикасы Конституциясының түпнұсқасы Қазақстан Республикасының Президентінің сәйкес алып берілмесін.
- Орталық референдум комиссиясы Қазақстан Республикасы Конституциясының мәтінін Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерін атқарушы билікке бағынатын органдар үшін Қазақстан Республикасы Әкіметінің құрамындағы Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық актілер институты шаруашылық жүргізу құрылымындағы республикалық мемлекеттік қаспона жерде қамтамасыз етсін.
- Қазақстан Республикасы Президентінің заң шығару бастамасымен Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің қаруына:
 - 1) Қазақстан Республикасының Президенті туралы Конституциялық заң жобасы;
 - 2) Қазақстан Халық Кеңесі туралы Конституциялық заң жобасы енгізілетін айқындалсын.
- Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі мұндай мемлекеттік органдармен бірлесіп, асы Жарықтан 3-тармағына қосымша заңнамалық актілерін жобалайтын органдар және Қазақстан Республикасы Президентінің қаруына енгізуі қамтамасыз етсін.
- Қазақстан Республикасы Ұйымының заң шығару бастамасымен Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің қаруына:
 - 1) Қазақстан Республикасының астанасының мәртебесі туралы Конституциялық заң жобасы;
 - 2) Қазақстан Республикасының ішкі ішкі-аумақтық құрылым туралы Конституциялық заң жобасы енгізілетін айқындалсын.
- Қазақстан Республикасының Ұйымы, Қазақстан Республикасының орталық және жергілікті мемлекеттік органдары нормативтік құқықтық актілері Қазақстан Республикасының Конституциясына сәйкес келтіру жөнінде қажетті шаралар қабылдасын.
- Қазақстан Республикасының Ұйымы 2026 жылғы 7 сәуірге дейін Қазақстан Республикасының Конституциясын ісгерілету жөніндегі жоспарын бейтсін.
- Осы Жарықтың енгізілуін бақылау Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігіне жүктелсін.
- Осы Жарыққа қолымен күннен бастап қолданысқа енгізілсін.

Астана, Ақпал, 2026 жылғы 17 наурыз
№ 1206

К.ТОҚАЕВ

*Вашингтоннан хабарлағам

АМЕРИКАДАҒЫ РЕФЕРЕНДУМ

ВАШИНГТОН ҚАЛАСЫНАҒЫ ҚАЗАҚСТАНҒЫ АМЕРИКА ҚҰРАМА ШТАТТАРЫНАҒЫ ЕЛШІЛІГІ ЖАЙЫНАҒЫ ҰЧАСКЕЛЕР ЖАҢА КОНСТИТУЦИЯНЫҢ ЖОБАСЫ БОЙЫНША РЕФЕРЕНДУМҒА ОЗ ТАҢДАУЫМА ЖАСАП, АУАҒЫ БЕРДІМ.

Осы ауағ: беру ұнағанын жүйесінә үлес қосып, жауапты миссияны атқаруға арнады. Ісәсіпмен бұртанымда болмағым, және Америкадағы сәт-сәт жүйесін Қазақстан азаматтарының бейнесіне өте жағары болды. Елшілігіміз елшілігі қарағанда да ауағ: беруі ұнағанын жүйесінә ерекше дайындық беріп және бауырларымыз жүйесінә қабылдап жатқаны көңілге қуанышты. Оларға арнып, ұлттық тағайы томы ақтарған жайымы. Жағай бұл референдум ұнағанын тіркелген 200-ге ауағ: аман көші 18:00-ге дейін ауағ: берді ұнағай.

Солардың бірі – «Боласалмақ бағдарламасымен осы Вашингтон қаласында өсіп жатқан Айгүл Игібаева. Ол өз сөзімен: – Мен қаншама жыл заң шығарушы органды қызмет атқарып жүргендіктен бұл сәтсіз науқанның маңыздылығын ерекше түсінемін. Тұрақты Конституция қанша ғаламы сәтсіз өмірдің ақтары. Қызығымды алып бары жатыр. Сондықтан алып қызықтарын қорғайтын, боласалмақ бағдар болатын жаңа Конституция қажет екені белгілі. Оның жобасымен танысып отырып, бүгін өз қалауымды жасадым, – деді.

Арнайы «Әлемдегі газеті үшін

Гүлсім ЕНЕСЕПОВА,

ҚР Сыртқы істер министрлігінің өкілі,

бірінші сыйымды кеңесші рәнгілеті дипломат

Ақпал

КОДЕКСТІҢ ЖАҢАЛЫҒЫ НЕДЕ?

3-
бетте

ЕРТЕГІ – ЕРТЕҢІҢ ҮШІН

9-
бетте

ЕРТЕ АНЫҚТАСА, ЕМІ БАР

11-
бетте

«ҚАЗАҚСТАН» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТЕЛЕРАДИОКОРПОРАЦИЯСЫ АҚ
АТЫРАУ ОБЛЫСТЫҚ ФИЛИАЛЫ
АТЫРАУСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ФИЛИАЛ
АО «РЕСПУБЛИКАНСКАЯ ТЕЛЕРАДИОКОРПОРАЦИЯ «КАЗАХСТАН»

АТЫРАУ

№ 01-05-49
18.03.2026

ЭФИРНАЯ СПРАВКА

Настоящей справкой подтверждается, что 18 марта 2026 года в эфире телерадиоканала «АТЫРАУ» было размещение бегущей строки по заявке АО «Аралтүз» с текстом «29.04.2026 ж. сағат 10.00-да Атырау облысы, Индер ауданы, Индербор кенті, Н. Мендіғалиев көшесі, 47 мекенжайында орналасқан Мәдениет үйінің ғимаратында Атырау облысында Индер кәлі кен орнының бөлігінде ашық тәсілмен ас тұзын өндіру бойынша тау-кен жұмыстарының жоспарына Әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдары бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өтеді. Әсер ету аумағы: Атырау облысы, Индер ауданы, Индербор кенті. Конференцияға қатысу үшін төмендегі сілтеме арқылы өту қажет: <https://us06web.zoom.us/j/82745470051?pwd=GDaGsMXaoqTbRQ9zACLjOnE6WlDqg.1> Конференция сәйкестендіргіші: 827 4547 0051. Құпиясөз: 519154 Бастамашы: «Аралтүз» АҚ-ы (БИН 940140000147). Қызылорда облысы, Арал ауданы, 120108, Жақсыкылыш кенті, Д. Менделеев көшесі, 1, тел. 8-776-669-93-38, e-mail: balzhan.amirova@yasaiholding.com. Материалдарды әзірлеуші: Асанов Д.А. (№02241Р лиц. 16.03.2012ж. КР КОКМ берген), Шығыс Қазақстан облысы, 070010, Өскемен қаласы, тел. 8-777-148-53-39, e-mail: assanovd87@mail.ru. Жергілікті атқарушы орган: «Атырау облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ-сі, Атырау қаласы, Әйтеке би көшесі, 77, тел. 8-(7122)-35-45-59. Жобалық құжаттама <https://ndbecology.gov.kz/> Қоршаған орта мен табиғи ресурстар мониторингінің бірыңғай мемлекеттік жүйесінде және ЖАО сайтының <https://www.gov.kz/memleket/entities/atyrau-tabigat/?lang=ru> «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде орналастырылған. Мүдделі жұртшылықтың ескертулері мен ұсыныстары қоғамдық тыңдаулар өтетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірмей «Атырау облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ-сінің atr.priroda@atyrau.gov.kz поштасына немесе КОТРМЕМЖ қабылданады. Қосымша ақпаратты assanovd87@mail.ru, balzhan.amirova@yasaiholding.com электронды пошталары және 8-776-669-93-38, 8-777-148-53-39 телефондары арқылы алуға болады на казахском языке.

29.04.2026года в 10.00 часов в здании Дома культуры пос. Индерборский по адресу: Атырауская область, Индерский район, пос.Индерборский, ул.Н. Мендигалиева,47пройдут общественные слушания в форме открытого собрания по материалам для получения Экологического разрешения на воздействие к Плану горных работ на добычу поваренной соли на части месторождения оз.Индер в Атырауской области открытым способом. Территория воздействия: Атырауская область, Индерский район, пос. Индерборский. Для участия в слушаниях необходимо пройти по ссылке: <https://us06web.zoom.us/j/82745470051?pwd=GDaGsMXaoqTbRQ9zACLjOnE6WlDqg.1> Идентификатор конференции: 827 4547 0051. Код доступа: 519154 Инициатор: АО «Аралтүз» (БИН 940140000147). Кызылординская область, Аралский район, 120108, пос. Жақсыкылыш, ул. Д. Менделеева, 1В, тел. 8-776-669-93-38, e-mail: balzhan.amirova@yasaiholding.com. Разработчик материалов: Асанов Д.А. (лиц№02241Р от 16.03.2012г. выд. МОС РК), Восточно-Казахстанская область, 070010, г. Усть-Каменогорск, тел. 8-777-148-53-39, e-mail: assanovd87@mail.ru. Местный исполнительный орган: ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Атырауской области», г. Атырау, ул. Айтеке би, 77, тел. 8-(7122)-35-45-59. Документация по проекту размещена в Национальном банке данных о состоянии окружающей среды <https://ndbecology.gov.kz/> и на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/atyrau-tabigat/?lang=ru> в разделе «Общественные слушания». Замечания и предложения заинтересованной общественности принимаются не позднее 3-х рабочих дней до даты общественных слушаний в НЕДОС либо на почту ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Атырауской области», atr.priroda@atyrau.gov.kz. Дополнительную информацию можно получить по адресу: assanovd87@mail.ru, balzhan.amirova@yasaiholding.com номерам телефона: 8-776-669-93-38, 8-777-148-53-39 на русском языке согласно заявке.

000011

Директор

Исп. Ж.Жунисамова
Тел.: 8(712 2) 956628

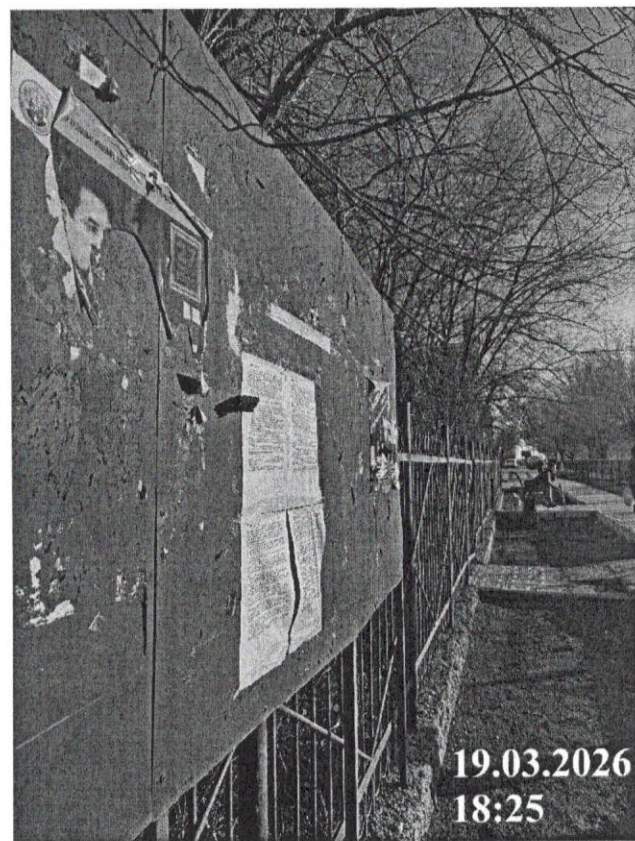
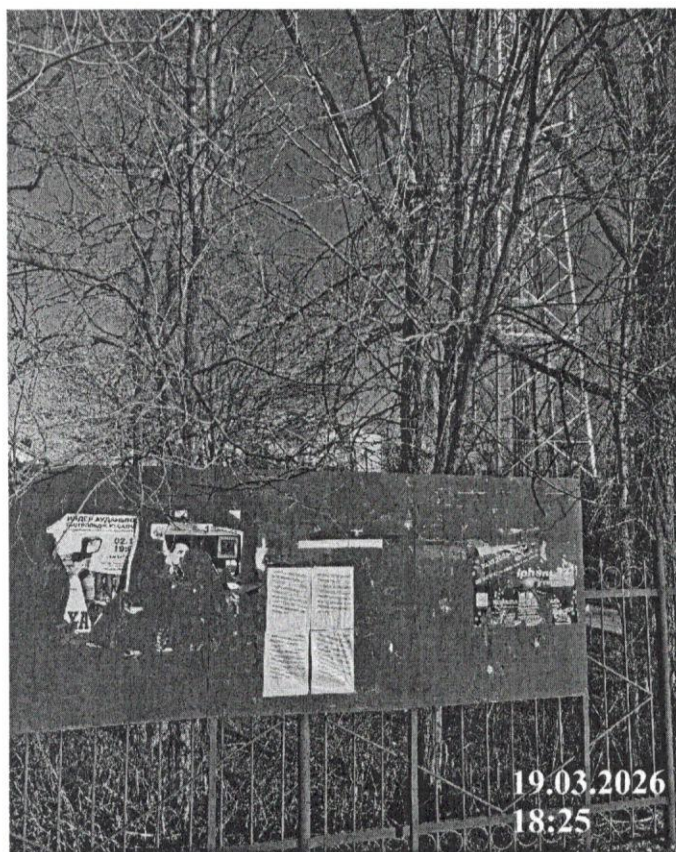
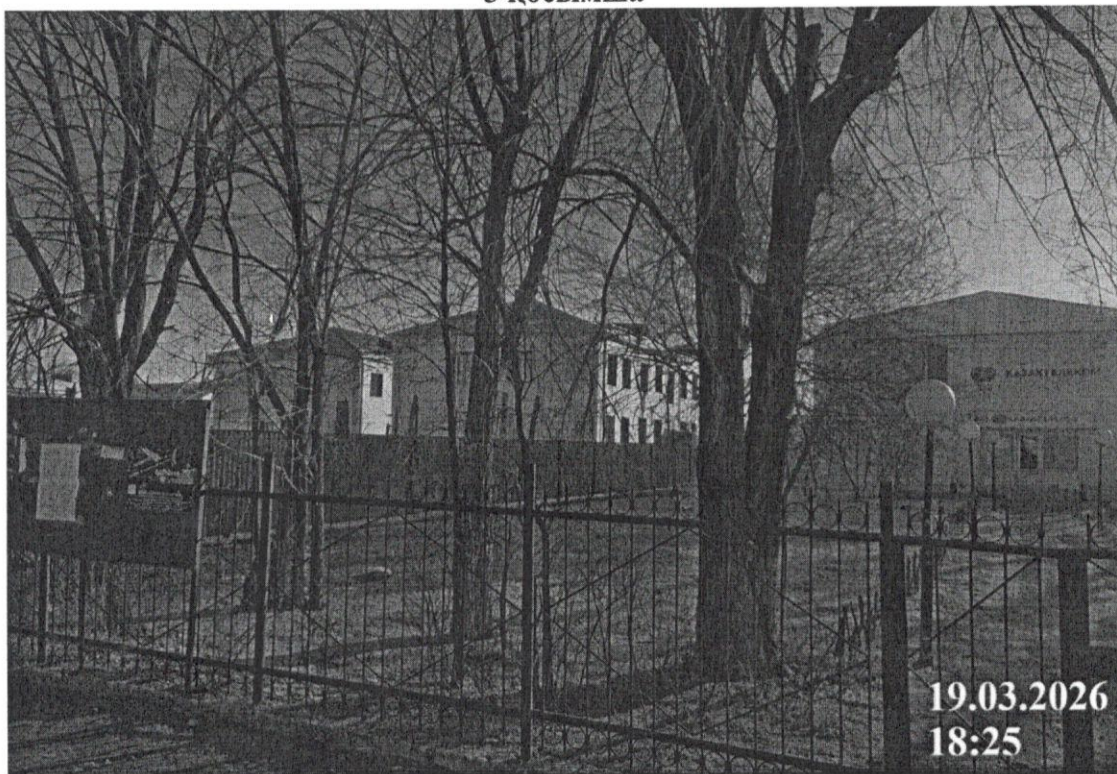
Казахстан Республикасы
060005, Атырау қаласы,
Ж.Молдағалиев көшесі, 29а

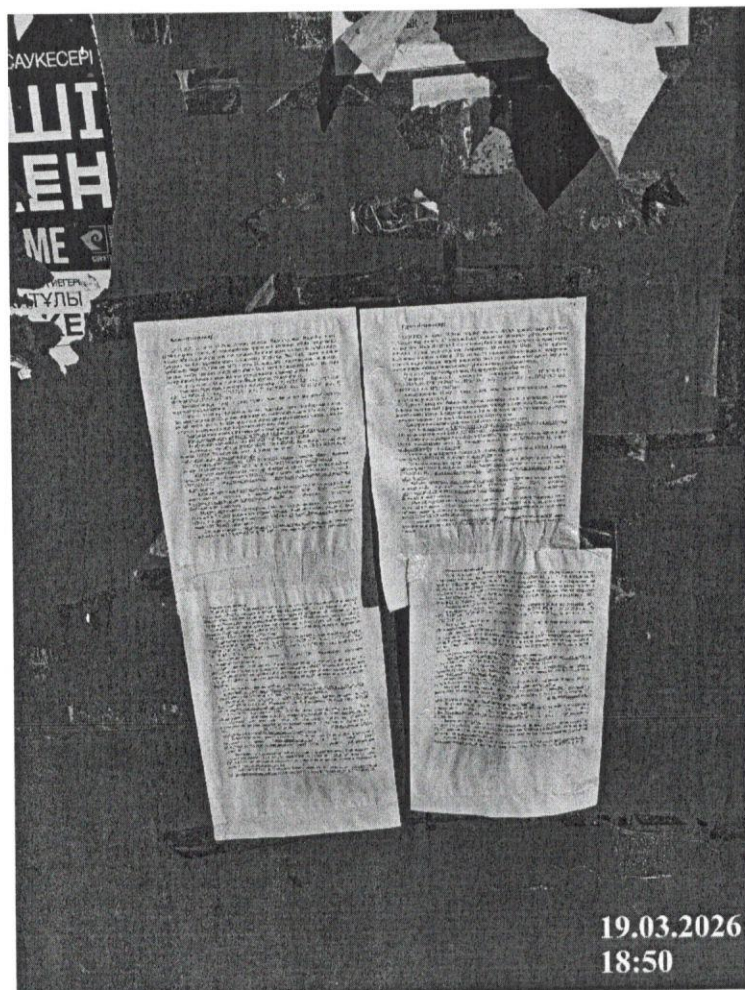
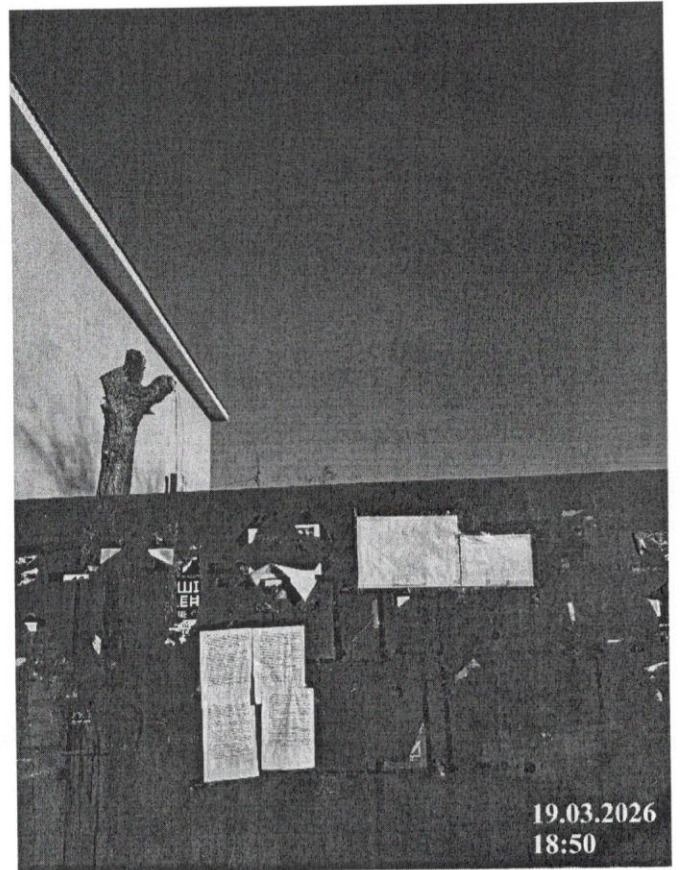
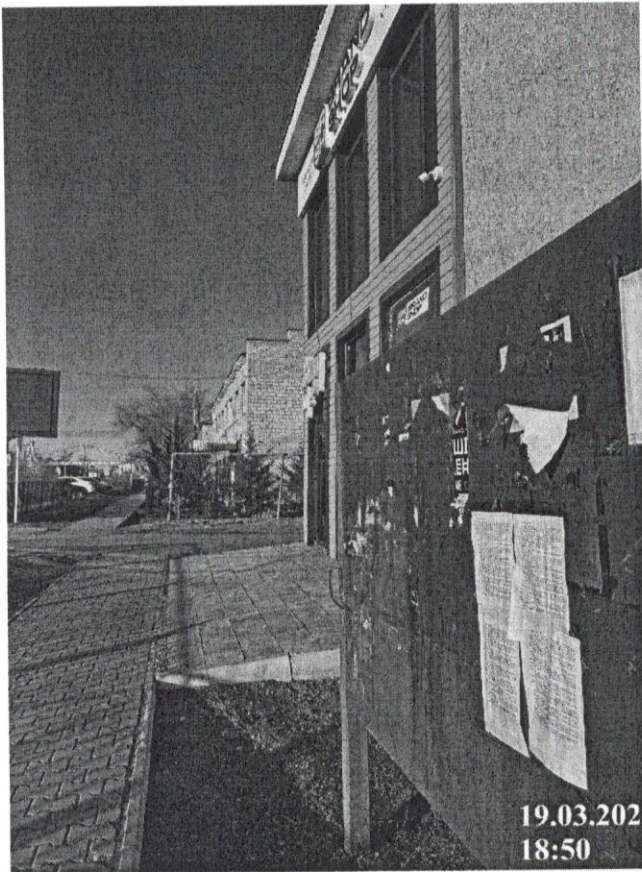

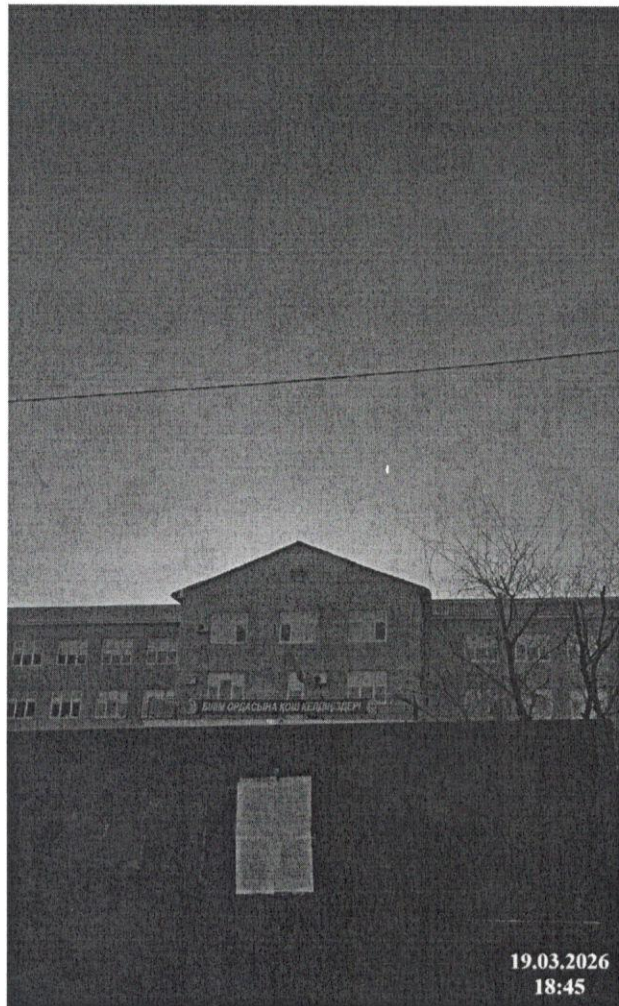
Казахстан Республикасы
060005, город Атырау,
ул. Ж. Молдағалиев, 29а

Т.Р.Утегулов

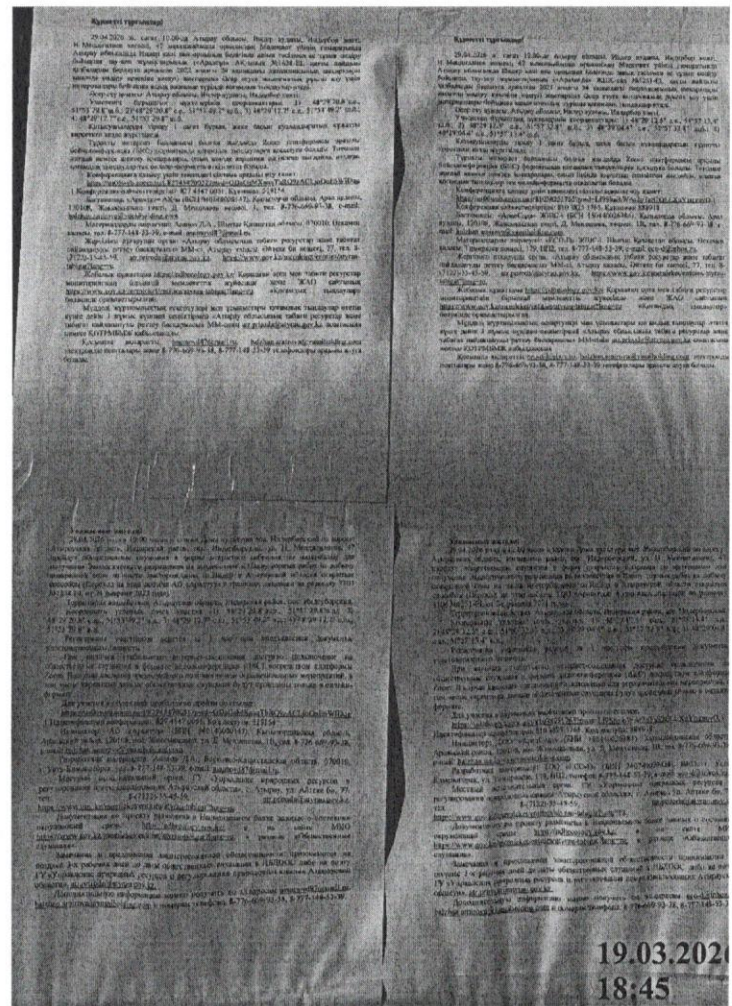
Тел. 8-7122-95-68-22
E-mail: qazaqstan.atyrau@mail.ru

19.03.2026
18:45

19.03.2026
18:45

16.03.2012 жылғы № 02241Р
ТАБИГАТТЫ ҚОРҒАУДЫ ЖОБАЛАУҒА ЖӘНЕ
НОРМАЛАУҒА АРНАЛҒАН ЛИЦЕНЗИЯСЫ

Атырау облысында Индер көлі кен орнының бөлігінде ашық тәсілмен ас тұзын өндіру бойынша тау-кен жұмыстарының («Аралтұз» АҚ-ының №1638-ЕЛ қатты пайдалы қазбаларды барлауға арналған 2022 жылғы 24 ақпандағы лицензиясының шекаралары аясында өндіру кезеңіне көшуі) жоспарына

ӨСЕР ЕТУГЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ РҰҚСАТ АЛУҒА АРНАЛҒАН МАТЕРИАЛДАРЫ

Көзделіп отырған іс-шараның бастамашысы

«Аралтұз» акционерлік қоғамы

ЖК Асанов Д.А. Иnderбор кенті, 2026 жыл
8-777-148-53-39, assanovd87@mail.ru

Материалдарды әзірлеу мақсаты

25.12.2025 жылғы № KZ81VWF00488453 қамту аясын және (немесе) көзделіп отырған қызметтің ықпал ету скринингін айқындау туралы қорытындысы

II санатты нысанға өсер етуге экологиялық рұқсатын алу қажет

Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын материалдар (ҚР ЭК-нің 122-бабы):
✓ «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі;
✓ жол берілетін шығарындылар нормативтерінің жобасы;
✓ қалдықтарды басқару бағдарламасы;
✓ өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы;
✓ қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары.

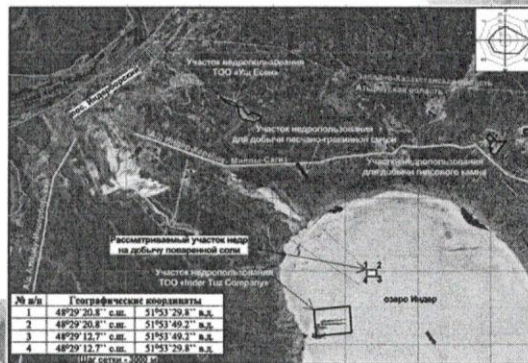
Жобаның негіздемесі

«Аралтұз» АҚ-ы кәсіпорны «Индер көлі» кен орнының бір бөлігінде №1638-ЕЛ ҚПҚ (қатты пайдалы қазбалар) барлау лицензиясының шегінде ас тұзын өндіру кезеңіне өту туралы шешім қабылдады. Индер көлі – көл түріндегі ең ірі ас тұзы кен орны болып табылады.

Тұздың химиялық құрамы «Тағамдық ас тұзы. Техникалық шарттар» ҚР СТ 51574-2003 сөйкес:

Сынамға аралығы, м	Құрамы, %									
	NaCl	H ₂ O	K ⁺	Ca ²⁺	Mg ²⁺	SO ₄ ²⁻	Br ⁻	B ⁻	Fe ₂ O ₃	Na ₂ SO ₄
0 – 3	96,94	0,77	0,07	0,18	0,08	0,40	0,014	0,002	0,018	-
3 – 10	96,94	0,90	0,06	0,21	0,08	0,47	0,013	0,002	0,015	-
10 – кен орнының түбіне дейін	93,58	1,82	0,07	0,09	0,09	1,55	0,006	0,002	0,015	-

Жобаның негізгі мәліметтері

КСРО МҚК (Мемлекеттік қорлар жөніндегі комиссия) 18.03.1981 жылғы №8729 хаттамасымен бекітілген «Индер көлі» кен орнының ас тұзы қорлары:

Қорлардың мың тоннадағы санаты			
A	Жылы	C ₁	C ₂
64 175	138 075	485 065	414 974

Лицензияланған жер қойнауы учаскесінің шегінде 1276,16 мың тонна (997,0 мың м³) көлеміндегі C₁ санаты блогы бойынша қорлар өндіруге жатады, оның ішінде:

375,0 мың т / 292,9 мың м³ пысықталатын болады

901,16 мың т / 704,1 мың м³ ұзартуға қалдырылады

Жобаның негізгі мәліметтері

2026-2035 жылдарға арналған тау-кен жұмыстарының жоспары әзірленді.

Өндіру әдісі:

- 30 см тереңдікке дейін суық фрезамен;
- экскаватормен төменгі горизонттардан тұзды алу.

Өндіру тереңдігі – 3 м.

Пайдалы қазбалар сусыздандыру алаңында уақытша сақталады және одан әрі тұтынушыларға сатуға жіберіледі.

АУА БАССЕЙНІ

Нормалау кезеңі – 10 жыл (2026 жылдан 2035 жылға дейін).
Өндіру процесінде 9 ұйымдастырылмаған (№ 6001-6009) және 1 ұйымдастырылған (№ 0001) ластаушы заттар шығарындыларының көздері болады.

Атмосфераға ластаушы заттардың мөлшері келесіні құрайды:

Атауы	Ластаушы заттардың мөлшері, т/жыл	
	Кәсіпорын бойынша барлығы	Нормалау жататындар (Экологиялық кодекстің 202-бабының 17-тармағы)
Барлығы:	136.06584	135.64734
Қатты:	135.14069	135.12400
Газ тәріздес:	0.92515	0.52265
Ластаушы заттар саны:	14	12

Негізгі ластаушы зат:

1. Натрий хлориді (Ас тұзы) – 135,092 т/жыл (қауіптіліктің класы 3)

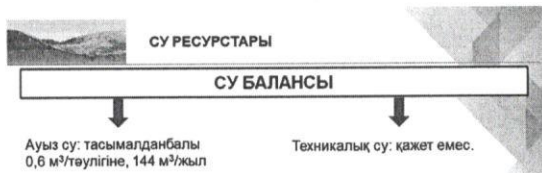
АУА БАССЕЙНІ

Шығарындыларды азайту жөніндегі шаралар:

- 30 см тереңдікке дейін фрезамен өндіру;
- шикізаттың ылғалдылығы 15-20% болғандықтан, қосымша шанды басуды ұйымдастыру қажет емес;
- 500 м СҚА (санитарлық-қорғау аймағын) қамтамасыз ету;
- СҚА шекарасында атмосфералық сапасына мониторинг жүргізу;
- Индер көлінің жағалауында және Индербор кентінің шетінде өндіру кезеңінде атмосфералық ауаға профилактикалық бақылау жүргізу.

Жылма зона
Санитарно-защитная зона
Источники загрязнения

Жер үсті және жер асты су объектілерінен су алу қарастырылмайды.

«Ұлттық геологиялық қызметі» АҚ-ның 28.01.2026 жылғы №3Т-2026-00193624 хатына сәйкес қарастырылып отырған жер қойнауы учаскесінің координаттары шегінде жер асты сулары жоқ.

Тау-кен жұмыстарының жоспары «Жайық-Каспий бассейндік су ресурстарын реттеу, қорғау және пайдалану жөніндегі инспекциясы» РММ-мен 30.01.2026 жылғы № КЗ35VRC00026788 қорытындысымен келісілді.

9

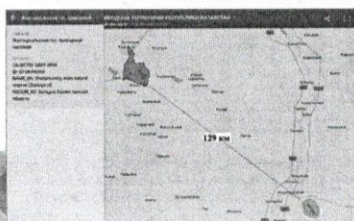

10

ӨСІМДІКТЕР ЖӘНЕ ЖАНУАРЛАР ӨЛЕМІ

✓ «Атырау облыстық орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі аумақтық инспекциясы» РММ-нің 02.12.2025 жылғы № ЖТ-2025-04168892 хатына сәйкес қарастырылып отырған учаскеде ЕҚТА, мемлекеттік орман қорының жерлері және Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына енгізілген өсімдіктер мен жануарлардың сирек кездесетін түрлері жоқ.

✓ «Қоршаған ортаны қорғау» бөлімі бар тау-кен жұмыстарының жоспары Инспекцияның 17.02.2026 жылғы №3Т-2026-00632886 хатымен келісілді.

«Ауыл шаруашылығы және жер қатынастары басқармасының Индер аудандық ветеринариялық станциясы» ШДҚК ҚМК-ның 01.12.2025 жылғы № 01-20/456 хатына сәйкес, өндіру учаскесінің шегінде және одан 1000 м радиуста күйдіргі ошақтары мен мал қорымдары жоқ.

11

12

2026-2035 жылдарға арналған қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары

№ р/с	Іс-шараның атауы	Объекті нысаны	Қаржыландыру көлемі, мың теңге	Іс-шарадан күтілетін экологиялық әсер
1	СҚА шекарасындағы атмосфералық ауа сапасын бақылау	Кен орны	1000	Атмосфералық ауаның нормативтен тыс ластану, төуелсіз теміндету
2	Тұрғын үй аумағының шекарасындағы және Индер көлінің жағасындағы атмосфералық ауаның жағдайын бақылау	Кен орны	2000	Атмосфералық ауаның нормативтен тыс ластану төуелсіз теміндету
3	Индер көлінің жер үсті суларының жағдайын бақылау	Индер көлінің жер үсті сулары	1000	Жер үсті суларының нормадан тыс ластану қаупін азайту
4	Арнайы техникалар мен автокөліктерден ЖОЖ түгітүін аздау өту	Кен орны	500	Топырақтың және жер үсті суларының ластануын өндірермен ластануын болдырмау
5	Топырақ бет жағдайын бақылау	Кен орны	1000	Топырақ жамылғысының нормативтен тыс ластану қаупін азайту

13

ҚОРЫТЫНДЫЛАР

Осы жобаны іске асыру кезіндегі күтілетін шығарыңдылар тұрғын аймақтан қашық орналасуына байланысты атмосфера сапасын нашарлатпайды. Нысанның ықтимал әсері 500 м СҚА (санитарлық-қорғау аймағы) шегінен шытпайды.

«Индер аудандық жер қатынастары, су ресурстары және қалта қорылысы бөлімі» РММ-нің 02.08.2025 жылғы № 3Т-2025-01525303 хатына сәйкес, Индер көлі Индербор кентінің шекарасынан 6,6 км қашықтықта орналасқан. Демек, кен орны елді мекендердің жерлеріне кірмейді.

Тікелей сызық бойынша Индербор кентінің тұрғын аймағы Индер көлінен 7,4 км, ал жер қойнауы учаскесінен 10,8 км қашықтықта орналасқан.

Тау-кен жұмыстарының жоспары «Жайық-Каспий бассейндік су ресурстарын реттеу, қорғау және пайдалану жөніндегі инспекциясы» РММ-мен 30.01.2026 жылғы №КЗ35VRC00026788 қорытындысымен келісілді. Жерүсті және жерасты су объектілерінен су алу көздемейді. Тегінділер жоқ.

Барлық қалдықтар мамандандырылған ұйымдармен шарт бойынша өкетеуге жатады.

Өндіру кезеңінде уәкілетті мемлекеттік органдармен келісілген өсімдіктер мен жануарлар дүниесіне әсерді азайту жөніндегі іс-шаралар көзделеді.

14

Назарларыңызға рахмет!

Көзделіп отырған іс-шараның бастамашысы:
«Аралтұз» акционерлік қоғамы
БСН 940140000147
Заңды мекен-жайы: Қызылорда облысы, Арал ауданы,
120108, Жақсықылыш кенті,
Д. Мөңделеев көшесі, 1В ғимараты
Тел. 8-7172-955-285, 8-776-669-93-38
e-mail: balzhan.amirova@yasaiholding.com

Материалдарды өзірлеуші:
ЖК Асанов Д.А.
ЖСН 870512301041
Заңды мекен-жайы: Шығыс Қазақстан облысы, 070010,
Өскемен қаласы, Карбышев көшесі, 40-163
Телефоны: 8-777-148-53-39
e-mail: assanovd87@mail.ru

15

Қоғамдық тыңдаулар алдында келіп түскен ескертулер мен ұсыныстардың жиынтық кестесі:

р/с №	Қатысушылардың ескертулері мен ұсыныстары (қатысушының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескертулер мен ұсыныстарға жауаптар (жауап берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және/немесе лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескерту (алынып тасталған/алынбаған ескерту немесе ұсыныс, «қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ»)
Ұсыныстар түскен жоқ			

Қоғамдық тыңдаулар барысында түскен ескертулер мен ұсыныстардың жиынтық кестесі

p/c №	Қатысушылардың ескертулерімен ұсыныстары (қатысушының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескертулер мен ұсыныстарға жауаптар (жауап берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және/немесе лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескерту (алынып тасталған/алынбаған ескерту немесе ұсыныс, «қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ»)
1	«Ақиқат» қоғамдық қорының төрағасы, ҚР Президентінің сенімді өкілі Ғазиз Ғабдуллин: Күн тәртібіне ұсыныс беремін: Біз 17 наурыз күні Индер Тұзды көлінің басына барып, аудандық әкімдік қызметкерлері мен депутаттар бар көшпелі жиын өткізген болатынбыз. Көл 2024 жылы ерекше қорғалатын аймақ мәртебесінен алынып тасталған. Сол бойынша түрлі инстанциялардан жауап іздедік, жауап жоқ, одан бөлек лицензия алған, ерекше қорғалатын аймақ кезінде 2024 жылға дейін. Осы мәселені бір кісідей көтеріп жүрген Есенбай Нуров деген ағамыз бар. Қолында барлық құжаттары бар. Соған жауап алып алсақ дейміз. Бірінші сол кісіні тыңдап алсақ дейміз.	Қоғамдық тыңдау төрағасы, Индер ауданы әкімінің орынбасары А.Мурзин: Ғазиз аға қоғамдық тыңдауға беріліп отырған күн тәртібі бар. Сіздің айтып отырған мәселенің бәрі күн тәртібінің аясындағы мәселелер. Баяндама жасап болғаннан кейін Есенбай ағамызға сөз берілетін болады.	Жауап берілді.
2	Құлмағанбетов Вадим, тыңдауға қатысушы: Неге I санатқа жатпайды? Неге II санат?	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: ҚР Экологиялық кодексінің 12-бабы бар, сол жерде көрсетілген Кодекс бойынша объектілердің санаттары Экологиялық кодекстің объектілердің санаттары экологиялық кодекстің 1 қосымшасына сәйкес жасалады. Бұл жерде көрсетілген кең таралған қатты пайдалы қазбалар 10,0 мың тоннадан жоғары өндірісе ол екінші санатқа жатады деген. Сондықтан осы экологиялық кодексінің талаптарына сәйкес осы ас тұзы кең таралған пайдалы қазбаларға жатады. Ол кен өндіру кодексі бойынша берілген. Сондықтан бұл объект екінші санатқа жатады. Бірінші санатқа жатпайды, онда үлкен ішінде кені бар кен орындары жатады. Аралтұз компаниясының кезінде барлау жұмыстарына лицензиясы болған. Ол жер бірақ барлау жұмыстары жасалған жоқ, себебі Совет Одағы кезінде бұл жерде асы тұзының кендерінің барлығы бекітілген болатын. Компания тұздың сапасын әдеби материалдар бойынша карап, негізгі уже Индердегі жатқан шикі тұздың сапасы практикалық түрде Қазақстан Республикасының стандартына сай келеді ас тұзы бойынша.	жауап берілді.
3.	Құлмағанбетов Вадим, тыңдауға қатысушы: Карта бойынша жалған ақпарат беріліп отыр деп	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша	Жауап берілді.

	санаймын. Себебі ұсынылған аумақ көлемі нақты жағдайға сәйкес келмейді.	жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: Барлау лицензиясы үлкен аумаққа берілген. Алайда өндіру кезеңінде үлкен аумақтың ішінен тек оның ішінен 10 гектар жер игеріледі. Бірінші кезеңде тұздың сапасын анықтау керек, зертханалық талдау жүргізу және өнім түрін айқындау қажеттілігімен байланысты. Осы нәтижелер негізінде кейін технологиялық регламент әзірленіп, арнайы мекемелерді шақырып. Одан кейін регламент бәрі дайын болғаннан кейін ғана өндіріс көлемі, қандай зауыт, қолданылатын техника нақтыланатын болады. Сондықтан қазіргі кезеңде жобалық жұмыстар тек осы 10 гектар аумақ шегінде ғана қарастырылып отыр және қалған аумақтарға тиіспейді. Сондықтан тау-кен жұмыстары тек қана 10 гектар аумақта жобаланатын болады.	
3.	Есмұханов Сұнғат, жергілікті тұрғын: Мониторинг нүктелерінің орналасуы тұз өндіру аумағында, жағалауда және бұрынғы ДСУ теміржолы маңында ма? Бұл Индер ауданы тұрғындарына, соның ішінде Болашақ және Шығыс мөлтек аудандарының халқына экологиялық тұрғыдан кері әсер етпей ме, яғни ауа, топырақ және өсімдік жамылғысына әсері қалай бағаланады? Аралдың табиғатын көрдік, шөп жоқ, дым жоқ?	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: Бұл жерде өндіріс емес, бұл мониторинг. Экологиялық мониторинг нүктелері ауа сапасын бақылау мақсатында белгіленеді және тек осы мақсатта қолданылады. Елді-мекен аумағында ешқандай өндірістік жұмыстар жүргізілмейді. Қазіргі уақытта теміржол және өндірістік инфрақұрылым қарастырылмаған, алынған тұзды автокөліктер арқылы арнайы зертханаларға ғана тасымалданады. Одан кейін бәрі анықталғаннан ғана фабриканы салатын болсақ, ол жеке жоба ретінде толық қарастырылып, толық көрсететін боламыз.	Жауап берілді
4	Құлмағанбетов Вадим, тыңдауға қатысушы: Барлау алаңы қанша гектар?	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: «АралТұз» компаниясының осы көлдің ішінен барлау жұмыстарына лицензия бойынша бөлінген жер учаскесінің көлемі 685 гектар.	Жауап берілді
5	Құлмағанбетов Вадим, тыңдауға қатысушы: Қазіргі жоба бойынша қарағанда 60 есе көп болады дұрыс па? Өндіру нүктесі көбейеді дұрыс па?	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: 10 гектармен салыстырсақ, әрине 60 есе көп. Егерде басқа да өндіріс учаскелері қосатын болсақ	Жауап берілді

		тағы да қосымша тау-кен жұмыстарының жоспары жасалатын болады. Ол туралы тағы да осындай жеке қоғамдық тыңдау ұйымдастырылатын болады. Дәл қазір 680 гектарды алып қазу мүмкін емес.	
6	Құлмағанбетов Вадим, тыңдауға қатысушы: Не себепті тек 10 гектар алып отырсыздар?	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: Мен бана жобада түсіндірдім, бірінші кезеңде аз өндірісті алып отырғанымыз тұздың сапасын анықтауымыз керек. Оны барлық сипаттамасын анықтауымыз керек. Одан кейін технологиялық регламент жасалады. Технологиялық регламент деген бұл жерде қандай өндіріс келе алады, қандай фабрика, қандай өнім шығара аламыз. Соның барлығын анықтау үшін уақыт керек. Арнайы мекемелерді шақыртып жасағаннан кейін ғана әрі қарайғы жоспарларымыз белгілі болады.	Жауап берілді
7	Құлмағанбетов Вадим, тыңдауға қатысушы: Мемлекеттік сараптама алынды ма?	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: Мемлекеттік сараптама дегеніміз экологиялық рұқсатты алу материалдары. Біз әлі сараптамаға кірген жоқпыз. Негізі Экологиялық кодекстің 96-бабына сәйкес, әрбір материалдар ашық қоғамдық тыңдаулардан өтуі керек. Осы тыңдауды аяқтағаннан кейін арнайы хаттама жасап, сонымен бірге сараптамаға кіретін болады.	Жауап берілді
8.	Мұқанов Марат Ғаббасұлы –эколог маман, зейнеткер: Индер тұзды көлінің үстіне гидравликалық жанар-жағармаймен жұмыс істейтін техникаларды қолдануға түбегейлі қарсымын. 2.мына сұрап отырған учаскелерді беруге де қарсымын. Оның себебін түсіндіріп кетейін бізде жел шығыстан соғады және ол бір айлап тұрып алады. Ал біздің айдын көл тұзды бұлақтан шығып жатқан рапа сіздің сұрап отырған учаскеге келіп жиналады. Оның тереңдігі 50-60 см-ге дейін барады. Біз 1980 жылдары разведка жасағанда сіздің сұрап отырған жерлеріңізден ауыртехникамен өте алмағанбыз, ауыр техниканың өзі батып кеткен. Ал сіздерді алдында тыңдағанда, тұзды жинақтап кірме жол саламыз деп отырсыздар. Оның бәрі отірік. Сіздер техникамен шығатын болсаңыздар	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: Есіңізде болар былтырғы жылдың аяғында сіздермен онлайн режимде жиналыс өткізген болатынбыз, сол кезде сіз осындай сұрақтар көтерген болатынсыз. Сіздің сол кезде берген рекомендацияларыңыз бойынша біз тұз өндіру технологиясын қайта қараған болатынбыз. Ол кезде біз тұздың өндіру тереңдігін 10 метрге дейін деп қарастырған болатынбыз. Сол кезде сіз тұра осындай ескерту берген болатынсыз. Сондықтан біз екі технология қабылдадық. Ол	Жауап берілді

	кара балшықтан кесіп өтіп, бүкіл тұзды ластайсындар. Және де сіздердің сұрап отырған Индербор кентінен тек ғана 6,5 шақырым.Тұз көтеріліп кентті тұзды шаң басып қалады.Сондықтан сіздерге бұндай жерді беруге және жұмыс жасауға түбегейлі қарсымын.3.Біздер Индер тұз деген мекемеге рұқсат берді, өзім негізі бас көз болып соған қарсы болғанмын бірақ олар технология сақтап қазір жұмыс атқарып жатыр. Қазақстанның жартысын тұзбен қамтамасыз етіп отыр. Сондықтан Қазақстан бойынша тұзға тапшылық жоқ. 4. Мен 16 жыл экологиялық инспектор болып жұмыс жасадым. Индер тұзды көлін ерекше қорғалатын аймаққа кіргізуге атсалыстым. 2017 жылы зейнеткерлікке шықтым, 2024 жылы ерекше қорғалатын аймақтан алып тастайды.Оны кім алып тастап жатыр? кіммен келісіп жатыр? Атырау облыстық табиғи ресурстар басқармасы менТабиғат қорғау департаменті не қарап отыр. Сондықтан Индербор халқының атынан Президентке хат жолдану керек қайтадан Индер тұзды көлін ерекше қорғалатын аймақ тізбесіне енгізу.	технология қазір Арал тұз компаниясымен өте жақсы өзін көрсетті бірінші бұл тұздың фриза фрезалықты бірінші беткі қабатын сыпырып отырады, одан кейінгі барып 3 метрге дейін экскаватормен өндіруді қарастырдық. Не үшін тұзды өндірмекші дейсіз, тұз көп Қазақстанда деп айтып жатырсыз. Негізгі тұздың әр түрлісі бар оны сіз менен жақсы білесіз. Аралтұз компаниясы жай тұз емес өте сапалы жоғары тұзды шығармақшы арнайы фабрика қойып. Сондықтан осы қазіргі жобаны қарастырып жатырмыз.	
9.	Мұқанов Марат Ғаббасұлы –эколог маман, зейнеткер «Аралтұз» АҚ-ына Индер көлі аумағында өндірістік жұмыстар жүргізуге тыйым салынсын деп ұсыныс айтамын.		ұсыныс
10.	Индербор кенті, Ақтау көшесінің тұрғыны Сәуірбаев Мұрат Сәуірбайұлы: Эколог Марат ағаның сөзіне қосыламын. Марат аға айтқандай жел сокса тұрып алады. Сіздер келесіздер вахтовый методпен кетесіндер мына жерді қалатын жергілікті халық. Білектің күшімен найзаның ұшымен ата бабамыздың алып берген жеріміз. Біздер бұған рұқсат бермейміз. Солай емеспе жігіттер.		ұсыныс
11.	Қызылқоға аудандық мәслихатының депутаты, Миялы ауылының тұрғыны, қоғам белсендісі Нұров Есенбай: Осы мәселе бойынша екі ай зерттедім. Экология мәселесінде ағамыз (Мұқанов Марат) өте дұрыс айтты. Мен эколог емеспін, бірақ мына рұқсат құжаттарды қалай алды дедіңіздер ғой. Мен соны айтып беремін. Мені тыңдаңыздар: Атырау облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасына: gov.kz порталында ашық дереккөзде орналастырған күні 2026 жылдың 27 наурызында жариялаған «Аралсода» ЖШС мен «Аралтұз» АҚ туралы хабарламаларыңызда мынадай деп жазылған: 1.1 «29 сәуір 2026 ж. сағат 12.00-де Атырау облысы, Индер ауданы, Индербор кенті, Н. Мендіғалиев көшесі, 47 мекенжайында орналасқан. мәдениет үйінің ғимаратында Атырау облысында Индер көлі кен орнының бөлігінде ашық тәсілмен ас тұзын өндіру бойынша тау-кен жұмыстарының («Аралсода» ЖШС-нің №1251-ЕЛ катты пайдалы қазбаларды барлауға арналған 2021 жылғы 24 ақпандағы лицензиясының шекаралары аясында өндіру	Индер ауданы әкімінің орынбасары, қоғамдық тыңдау төрағасы- Мурзин Артур Табылдыұлы: Қазіргі таңда аталған мәселе бойынша облыстық прокуратура айналысып жатыр. Тиісті құқықтық бағасы берілетін болады. Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: Кен орындарын игерудің екі жолы бар.Бірінші жолы-мемлекеттік қорға енбеген кен орындары.Ол кезде сіз айтып отырғандай дұрыс, егерде жаңа жерлерді кен орындарына енгізетін болсақ онда алдымен қоғамдық тыңдаулар өткізіліп, құжаттар жинақталып, содан кейін ғана лицензия ала аласыз. Ал Индер көлі аумағына қатысты жағдай бөлек, Индер көлі өздеріңіз білесіздер өндіріс жүріп жатыр,	Жауап берілді.

кезеңіне көшуі) жоспарына әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдары бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өтеді» деп хабарлады. 1.2 «29.04.2026 ж. сағат 10.00-да Атырау облысы, Индер ауданы, Индербор кенті, Н. Мендіғалиев көшесі, 47 мекенжайында орналасқан Мәдениет үйінің ғимаратында Атырау облысында Индер көлі кен орнының бөлігінде ашық тәсілмен ас тұзын өндіру бойынша тау-кен жұмыстарының («Аралтұз» АҚ-ының №1638-EL қатты пайдалы қазбаларды барлауға арналған 2022 жылғы 24 ақпандағы лицензиясының шекаралары аясында өндіру кезеңіне көшуі) жоспарына әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдары бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өтеді.» деп жарияладыңыздар. Жарияланымнан байқағанымыздай, бүгінгі Индер ауданындағы тұрғындармен қоғамдық тыңдауды өткізу үшін «Аралсода» ЖШС-нің №1251-EL қатты пайдалы қазбаларды барлауға арналған 2021 жылғы 24 ақпандағы лицензиясының шекаралары аясында өндіру кезеңіне көшуді және Аралтұз» АҚ-ының №1638-EL қатты пайдалы қазбаларды барлауға арналған 2022 жылғы 24 ақпандағы лицензиясының шекаралары аясында өндіру кезеңіне көшуі басшылыққа алғандарыңыз белгілі болып отыр. Индер көлі «Республикалық маңызы бар мемлекеттік табиғи-қорық қоры объектілерінің тізбесін бекіту туралы» ҚР Үкіметінің 2006 жылғы 28 қыркүйектегі №932 Қаулысы заңды күшінде кезінде Экология кодексінің 58 бабының 2 тармағына, 73 бабының 1 тармағына сәйкес жергілікті тұрғындармен қоғамдық тыңдау өткізбей, ҚР Үкіметінің қандай номерлі Қаулы мен Шешімдеріне сүйеніп лицензия берілді? Маман ретінде жоғарыдағы айтылған лицензиялар тәртібі бойынша заңға сәйкес алды деп есептейсіз бе? 1. «Атырау облысы Дене шынықтыру, спорт және туризм басқармасының 2026 жылғы 17 наурыздағы менің сауалыма «Индер тұзды көлі аумағында 2021 жылы «НефтеСтройСервис» NNS ЖШС сауықтыру орталығының құрылысын бастаған болатын. Алайда, аудан прокуратурасының шешіміне сәйкес, аталған аумақтың ерекше қорғалатын табиғи аумаққа жатқызылуына байланысты құрылыс жұмыстарын жалғастыруға тыйым салынған. Кейіннен, ҚР Үкіметінің 2024 жылғы 22 қарашадағы №997 қаулысына сәйкес «Индер тұзды көлі» республикалық маңызы бар мемлекеттік табиғи-қорық қоры объектілерінің тізімінен алынып тасталды» деді. Осыған байланысты: Индер тұзды көлі 2024 жылғы 22 қарашаға дейін Қазақстан Республикасы Үкіметінің 28.09.2006 жылғы №932 қаулысымен бекітілген республикалық маңызы бар мемлекеттік табиғи-қорық қоры объектілерінің тізімінде болған. Осы кезеңде: 2021 жылы «НефтеСтройСервис NNS» ЖШС-нің сауықтыру орталығының құрылысы аудан прокуратурасының шешімімен ерекше қорғалатын аумақ режиміне байланысты тоқтатылған; Сонымен қатар, дәл осы кезеңде: «АралСода»	басқа компаниялар жұмыс істеп жатыр. Бұл жерде тұздың қоры Совет одағы кезінде бекітілген оны растаймыз.Бұл кен орны Совет Одағынан бастап мемлекеттік қорлардың балансында тұр. Бұл жерде барлық барлау жұмыстарын жасап қайтадан мемлекеттік қорға қоюдың қажеті жоқ. Сондықтан мемлекет аукцион жариялады. Аукцион дегеніміз не: мемлекет айтады-кен орыны дайын тұр, запастар бекітілген. Келіп жұмыс істегісі келетін компаниялар өздеріңіздің ұсыныстарыңызды жасаңыздар дейді де аукцион ашады. Сол кезде Аралтұз компаниясы аукционға қатысып осы лицензияны алған болатын. Кен орындарын басқару және бөлу оның бәрі мемлекеттің құзыретінде, арнайы министрліктің. Бұл жерде жергілікті атқарушы орган жасап жатқан жоқ, біз жасап жатқан жоқпыз, мемлекет объявление жасады біз жеке компания ретінде қатыстық, лицензия берілді болды. Егерде сіз айтып отырғандай барлау жұмыстарын жасайтын болсақ учаскеде онда действительно сіз айтып тұрғандай құжаттарды жасап, тыңдау өткізу керек болады. Біз көлге әлі түскенде жоқпыз, ешқандай жұмыс атқарған жоқпыз.	
--	--	--

ЖШС — 24.02.2021 ж. №1251-EL лицензиясын алған; «Аралтұз» АҚ — 24.02.2022 ж. №1638-EL лицензиясын алған; яғни, бірдей құқықтық режимде бір субъектке тыйым салынып, басқаларына рұқсат берілген. Құқық бұзушылық белгілеріне келетін болсақ: -Конституциялық қағидаттардың бұзылуы ҚР Конституциясының 14-бабы (заң мен сот алдында теңдік), ҚР Конституциясының 37-бабы (қоршаған ортаны қорғау міндеті) -Ерекше қорғалатын табиғи аумақ режимін бұзу «Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы» Заңның 73-1-бабы 4-тармағы, 76-бабында бұл нормалар ерекше қорғалатын аумақтарда шаруашылық қызметке шектеу қояды. -Экологиялық заңнаманы бұзу ҚР Экологиялық кодексын атап айтқанда: қоғамдық тыңдаулардың өткізілмеуі; экологиялық бағалау рәсімдерінің сақталмауы. -Өкімшілік әділетсіздік және селективті шешім қабылдау бірдей жағдайда әртүрлі шешім қабылдау бұл дискрециялық өкілеттіктерді теріс пайдалану; лоббिलाу белгілерін көрсетуі мүмкін. Аталған фактілер келесі ҚР Қылмыстық кодексінің баптары бойынша тексеруді талап етеді: 361-бап — лауазымдық өкілеттіктерді теріс пайдалану; 369-бап — қызметтік жалғандық (құжаттар бұрмаланған жағдайда); 328-бап — қоршаған ортаға қатысты талаптарды бұзу; (нақты баптарды тексеру нәтижесіне қарай нақтылау қажет). Оны прокуратураның жұмысы деп білемін. -Заңсыз шешімдерді кейін заңдастыру тәуекелі 2024 жылғы №997 ҚР Үкіметінің қаулысы: бұрын берілген лицензияларды ретроспективті заңдастыру әрекеті болуы мүмкін. Бүгінгі жергілікті тұрғындармен қоғамдық тыңдауда Индер көлі мен кен орнының бөлігінде ашық тәсілмен ас тұзын өндіру бойынша тау-кен жұмыстарының жоспарына әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдары бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізуде басшылыққа алып отырған «АралСода» ЖШС — 24.02.2021 ж. №1251-EL лицензиясын және «Аралтұз» АҚ — 24.02.2022 ж. №1638-EL лицензиясын қаншалықты заң талаптарына сай алғандығын Индер аудандық прокуратурасынан ден қою арқылы тексеру жүргізуін өтінемін. 2024 жылғы 15 наурызда Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің Бірінші орынбасары Р.В.Скляр төрағалық еткен инвестиция тарту отырысының 9 тармағында «Аралтұз» АҚ және «АралСода» ЖШС жобалары бойынша 9.1 Экология және табиғи ресурстар министрі Е.Н. Нысанбаевқа 2024 жылғы 19 сәуірге дейін көрсетілген тізбеден (2006 жылғы 28 қыркүйектегі № 932 ҚР Үкіметінің және 2007 жылғы 21 маусымдағы №521 қаулылары) Индер көлін алып тастау бөлігінде өзгерістер енгізу жөніндегі Үкімет қаулысын әзірлесін және енгізсін; 9.2 Экология және табиғи ресурстар министрі		
---	--	--

Е.Н.Нысанбаевқа «Аралтұз» АҚ және «АралСода» ЖШС-мен бірлесіп қоғамдық тыңдаулар өткізіп, содан кейін экологиялық қорытындылар беруді белсенді пысықтап, 2024 жылғы 30 маусымға дейін белгіленген тәртіппен Индер көлінде барлау жоспарына экологиялық келісімдер берсін; 9.3 Экология және табиғи ресурстар министрі Е.Н.Нысанбаевқа «Аралтұз» АҚ және «АралСода» ЖШС-мен бірлесіп қоғамдық тыңдаулар өткізіп, содан кейін экологиялық қорытындылар беруді белсенді пысықтап, 2024 жылғы 30 маусымға дейін белгіленген тәртіппен Индер көліндегі тау-кен жұмыстарының жоспарына экологиялық келісімдер берсін; 9.4 Атырау облысының әкімі С.Ж. Шәпкеновке 2024 жылғы 15 тамызға дейін Индер көлінде кең таралған пайдалы қазбаларды өндіруге лицензия берсін деп тапсырма береді. ҚР Премьер-Министрдің Бірінші орынбасары Р.В.Скляр 2024 жылы 15 наурызда Экология және табиғи ресурстар министрі Е.Н. Нысанбаевқа тізбеден (2006 жылғы 28 қыркүйектегі №932 ҚР Үкіметінің және 2007 жылғы 21 маусымдағы №521 қаулылары) Индер көлін алып тастау бөлігінде өзгерістер енгізу кезінде қоғамдық тыңдау өткізуді және «Аралтұз» АҚ және «АралСода» ЖШС-мен бірлесіп қоғамдық тыңдаулар өткізіп, содан кейін экологиялық қорытындылар беруді белсенді пысықтап, 2024 жылғы 30 маусымға дейін белгіленген тәртіппен Индер көлінде барлау жоспарына экологиялық келісімдер беруді тапсырады. Алайда, күні бүгінге дейін Индер ауданында Индер көлін тізімнен шығарғанда да және «Аралтұз» АҚ және «АралСода» ЖШС-мен бірлесіп қоғамдық тыңдаулар өткізіп, содан кейін экологиялық қорытындылар беруді белсенді пысықтап, белгіленген тәртіппен Индер көлінде барлау жоспарына экологиялық келісімдер беру үшін қоғамдық тыңдау өтпегені анықталып отыр. Оған дәлел ретінде е-өтінішпен сұратқан өтінішіме: «Индербор кенті әкімі аппараты, Сіздің 2026 жылғы 30 наурыздағы ЖТ-2026-01287978 санды арызыңыз бойынша, төмендегідей жауап жолдайды: Сізге 2026 жылғы 17 наурызда Индер тұзды көлі маңында өткен кездесуде көтерілген мәселелер бойынша жүргізілген талдау нәтижесін ұсынамын. Біріншіден, Индер тұзды көлі бойынша жергілікті тұрғындардың қатысуымен қоғамдық тыңдаулар өткізілмегендігін хабарлаймын. Толық ақпаратты Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасынан біле аласыз. Екіншіден, Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 3 тамыздағы №286 бұйрығына сәйкес, қоғамдық тыңдаулар өткізілген жағдайда міндетті түрде рәсімделетін қатысушылардың тіркеу парағы мен тыңдау хаттамасы қазіргі уақытқа дейін ұсынылмады. Сонымен қатар, Индер тұзды көліне қатысты «АралТұз» және «АралСода» ЖШС-лерінің қоғамдық тыңдаулары ағымдағы жылдың 29 сәуірі сағат 10:00-де өтетіндігін қаперіңізге беремін. Үшіншіден, ағымдағы жылдың 17 наурызында Индер тұзды көлінің жанында өткен кездесу түсінік алмасу		
---	--	--

кездесуі екендігін ескерте отырып, хаттама жасақталмайтындығын қаперіңізге беремін.» -деп Индер кентінің әкімі Альмурзиев Шалқар Болатұлы жауап берді. Индер кентінің әкімі Шалқар Болатұлына шынайы жауабыңызға рахметімді айта отырып, Сізбен бірге 2026 жылғы 17 наурызда Индер тұзды көлі маңында өткен кездесуе көтерілген мәселелер түсінік алмасу кездесуі болса да, 14 парақтан тұратын хаттамасын өзім жасақтап шықтым. «Ақиқат» қоғамдық бірлестігінің төрағасы Ғазез Габдуллин төраға ретінде қол қойды. Бейнебаяны бар, электронный вариантын Сізге ұсына аламын. Қысқаша құқықтық қорытынды: Индербор кенті әкімінің деректеріне сүйенсек, бірқатар ықтимал заң бұзушылық белгілері байқалады. Біріншіден, қоғамдық тыңдауларға қатысты. Қазақстан Республикасы Экология кодексіне және 2021 жылғы №286 бұйрыққа сәйкес, қоршаған ортаға әсер ететін жобалар бойынша мынадай бұзушылықтар болған: -қоғамдық тыңдаулар міндетті түрде өткізілуі тиіс; -оның нәтижелері хаттамамен, қатысушылар тізімімен рәсімделуі қажет. 2026 жылдың 17 наурызында Индербор кентіне келудегі мақсатым Индер көлін Тізімнен шығарғанда және барлау жоспарына экологиялық келісімдер беру үшін қоғамдық тыңдау өткізілгенін немесе өткізілмегенін анықтау болатын. Аудан әкімінің орынбасары Айболат Сансызбаев қоғамдық тыңдаудың өткізіліп немесе өткізілмегенін анықтаймын деген болатын. -қоғамдық тыңдаулар өткізілмегені ресми түрде расталып отыр; -тиісті хаттамалар мен тіркеу парақтары жоқ. Демек, егер осы талаптар сақталмай тұрып экологиялық қорытынды немесе келісім берілген болса — бұл процессуалдық талаптарды өрескел бұзу болып табылады. Екіншіден, экологиялық келісімдер мен лицензия беру тәртібі. Экология кодексіне сәйкес: экологиялық бағалау (ОВОС); қоғамдық тыңдау; содан кейін ғана экологиялық қорытынды деген кезектілік қатаң сақталуы тиіс. Егер барлау жоспарына рұқсат (экологиялық келісім, лицензия) қоғамдық тыңдауларсыз немесе толық экологиялық рәсімдерсіз берілсе — бұл заңсыз әкімшілік шешім ретінде танылуы мүмкін. Үшіншіден, Үкімет қаулыларына өзгеріс енгізу процесі. Егер Индер көлін тізімнен шығару кезінде: қоғамдық талқылау (қоғамдық тыңдау/ашық НҚА талқылау) талаптары толық сақталмаса, онда бұл да нормативтік-құқықтық актіні қабылдау тәртібінің бұзылуы болып есептеледі. Төртіншіден, лауазымды тұлғалардың жауапкершілігі. Мұндай жағдайларда: ӘҚБтК (Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекс) бойынша немесе ауыр салдар болса, ҚК (Қылмыстық кодекс) бойынша жауапкершілік туындауы мүмкін (қызметтік өкілеттіктерді теріс пайдалану, экологиялық талаптарды бұзу).		
---	--	--

Қорытынды: Егер: қоғамдық тыңдаулар нақты өткізілмеген болса; соған қарамастан экологиялық келісімдер немесе лицензиялар берілген болса; онда бұл экологиялық заңнама талаптарының және шешім қабылдау рәсімдерінің бұзылуының айқын белгілері болып табылады. 4. ҚР Премьер-Министрі О.А.Бектеновке ҚР Парламенті Мәжілісінің «Ақ жол» ҚДП депутаттық фракциясының депутаттары 2025 жылдың 22 қаңтарында №2-01-25-04982 депутаттық сауалының соңында: ««Аралтұз» АҚ және «АралСода» ЖШС мүдделерін экологияға зиян келтіре отырып, қоршаған ортаны қорғауға міндетті Министрліктің қатысуымен лоббилау фактісі айқын байқалады. Индер көлін мемлекеттік табиғи-қорық қоры объектілерінің тізбесінен алып тастауға жол берілген жағдайда, ауқымды экологиялық апаттың алдын алу мүмкін болмайды. Тұз өндіруші кәсіпкерлер Индер көлінің жер қойнауын пайдалану жағдайында су айдынының ластануына кінәлі тұлғаларды анықтау және қоршаған ортаға келтірілген материалдық залалды бағалау мүмкін болмай қалады, өйткені қалыптасқан тәжірибе көрсеткендей, теріс салдарлар туындаған жағдайда ешкім жауапкершілікті өз мойнына алмайды. Жоғарыда баяндалғандардың негізінде «Ақ жол» ҚДП депутаттық фракциясы ерекше экологиялық, ғылыми және мәдени маңызы бар республикалық маңызы бар мемлекеттік табиғи-қорық қоры объектілерінің тізбесінен Индер көлін алып тастауды жол беруге болмайды деп санайды.» Оған жауап берген Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі (бұдан әрі – Министрлік) Индер көлін республикалық маңызы бар мемлекеттік табиғи-қорық қоры объектілерінің тізбесінен шығару мәселесіне қатысты төмендегіні хабарлайды. «Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 10-бабы 2-тармағының 1) тармақшасына сәйкес облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті атқарушы органдары өз құзыреті шегінде республикалық маңызы бар мемлекеттік табиғи-қорық қоры объектілерінің тізбесіне қатысты ұсыныстарды уәкілетті органға енгізеді. Атырау облысы әкімдігінің ұсынысын ескере отырып, республикалық маңызы бар мемлекеттік табиғи-қорық қоры объектілерінің тізбесін қалыптастыру кезінде Индер көлі Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 28 қыркүйектегі №932 қаулысымен бекітілген Тізбеге енгізілген. Атырау облысының әкімдігі 2023 жылғы 21 маусымдағы №06-01-01-18-21/4672 және 2023 жылғы 20 қарашадағы №06-01-01-08-4/9069 хаттарымен Индер көлін аталған Тізбеден шығару туралы ұсыныс енгізген. Атырау облысы әкімдігінің ұсынысы негізінде Индер көлін Тізбеден шығару мәселесі Инвестициялар тарту жөніндегі кеңестің отырысында қаралды. Отырыс қорытындысы бойынша Министрлікке Қазақстан Республикасы		
---	--	--

Үкіметінің тиісті қаулысының жобасын дайындау тапсырылды. Инвестициялар тарту жөніндегі кеңес отырысының хаттамасының 9.1-тармағына сәйкес, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Президентінің 2023 жылғы 4 желтоқсандағы №404 Жарлығын басшылыққа ала отырып, Министрлік тиісті қаулы жобасын әзірлеп, Қазақстан Республикасы Үкіметі Аппаратына енгізді. Қаулы жобасын қарау барысында Атырау облысының әкімдігі «Инновациялық білім беру ғылыми-зерттеу орталығы» ЖШС-мен бірлесіп, жергілікті тұрғындар арасында қоғамдық тыңдаулар өткізді. Министрлік қоғамдық тыңдаулардың қорытынды есебін және қаулы жобасын Қазақстан Республикасы Үкіметінің Аппаратына енгізді. Қарау нәтижесі бойынша Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 22 қарашадағы №997 қаулысымен Индер көлі Тізбеден шығарылды.-деп министр Е.Нысанбаев жауап жазады. Сөзімді қорытындылай келе, Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасына карата, мынадай өтініш айтамын: Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің «Ақ жол» ҚДП фракциясының депутаттық сауалына Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі Индер көлін республикалық маңызы бар мемлекеттік табиғи-қорық қоры объектілерінің тізбесінен шығару кезінде қоғамдық тыңдаулар өткізілгенін хабарлаған. Алайда, қолда бар деректер бойынша, аталған қоғамдық тыңдаулардың іс жүзінде өткізілмегені немесе заңнама талаптарына сай ұйымдастырылмағаны анықталып отыр. Осыған байланысты төмендегіні назарға аламыз: 1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне сәйкес, қоршаған ортаға елеулі әсер етуі мүмкін шешімдер қабылдау барысында қоғамдық тыңдаулар өткізу міндетті болып табылады. Бұл талапты сақтамау — шешім қабылдау рәсімінің өрескел бұзылуы. 2. Қоғамдық тыңдаулар өткізілмеген жағдайда немесе жалған түрде рәсімделген жағдайда, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 22 қарашадағы №997 қаулысының заңдылығы күмән тудырады және оны жарамсыз деп тануға негіз болады. 3. Қоғамдық тыңдаулар өткізілді деп жалған ақпарат беру лауазымды тұлғалардың әрекеттерінде қызметтік құқық бұзушылық, оның ішінде жалған құжат жасау немесе қызметтік өкілеттіктерді теріс пайдалану белгілерінің бар екендігін көрсетуі мүмкін. 2026 жылдың 23 сәуір күні менің ЖТ-2026-01266102 санды депутаттық сауалыма ҚР экология және табиғи ресурстар министрлігінің вице-министрі Нуркен Қожамуратұлы Шарбиевтен келген хат: 2024 жылдың 12 қыркүйекте хатымен Атырау облысы әкімдігіне Индер көлін тізбеден алып тастау бойынша қоғамдық тыңдау өткізу тапсырылды. Осы тапсырманы орындау		
---	--	--

мақсатында Атырау облысы әкімдігі «Аралтұз» АҚ-на қоғамдық тыңдау өткізу қажет екені хабарланды дейді. “Ғылыми- зерттеу инновациялық білім беру орталығы” ЖШС “Аралтұз” АҚ тапсырысы бойынша 2024 жылы 4 қазанда жасалған №00159 қызмет көрсету шартының аясында жергілікті халықтан телефон арқылы сауалнама жүргізу әдісімен өткізілген қоғамдық тыңдаулар туралы есепті ұсынды. Министрлік қоғамдық тыңдауларды өткізу жөніндегі есепті ҚР Үкіметі Аппаратына жолдады, оның негізінде ҚР Үкіметінің 2024 жылғы 22 қарашасындағы 997 қаулысымен Индер көлі Тізбеден алып тасталды.- дейді. Бұл Вице министр Шарбиевтің қолымен жазылған жауап хатынан екі кәсіпкер “Ғылыми-зерттеу инновациялық білім беру орталығы” ЖШС мен “Аралтұз”АҚ бір бірін 2024 жылдың қазанында 159 қызмет көрсету шартымен жалдап алып, Индер көлін Тізбеден телефон арқылы сауалнама жүргізу әдісімен тырнақша ішіндегі қоғамдық тыңдаулар туралы есепті ұсынып, Тізбеден шығарып тастайды. Бұл төмендегідей заңсыздықтарға жол ашып отыр: 1.Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 22 қарашадағы №997 қаулысымен Индер көлі «Республикалық маңызы бар мемлекеттік табиғи-қорық қоры объектілерінің тізбесінен» алып тасталды. Аталған шешімнің қабылдануы барысында экологиялық заңнама талаптары өрескел бұзылған деп есептеймін. 1. Заң бұзушылықтардың мәні 2.1. Қоғамдық тыңдаулар өткізудің заңсыздығы ҚР Экология кодексінің 73-бабы 1-тармағына және 58-бабына сәйкес қоршаған ортаға әсер ететін шешімдер қабылдау кезінде қоғамдық тыңдаулар міндетті түрде өткізілуі тиіс. Сонымен қатар, ҚР Экология министрінің 03.08.2021 ж. №286 бұйрығына сәйкес: -қоғамдық тыңдаулар ашық және жария түрде өткізіледі -халықтың тікелей қатысуы қамтамасыз етіледі -тыңдаулар хаттамамен рәсімделеді Алайда, Индер көлі бойынша: -қоғамдық тыңдаулар телефон арқылы сауалнама жүргізу әдісімен өткізілген -ашық талқылау болмаған -халықтың тең қатысуы қамтамасыз етілмеген Бұл қоғамдық тыңдауларды өткізу қағидаларын тікелей бұзу болып табылады. 2.2. Мүдделер қақтығысы болып жатыр. Қоғамдық тыңдаулар: -«Аралтұз» АҚ тапсырысы бойынша ұйымдастырылған Бұл: -тыңдаулардың тәуелсіздігіне күмән келтіреді - нәтижелердің объективтілігіне нұқсан келтіреді Бұл мемлекеттік шешім қабылдау процесінің бейтараптығы қағидатын бұзады. 2.3. Рәсімдердің кері тәртіпте жүргізілуі Іс материалдарынан: -барлау лицензиялары 2021–2022 жылдары берілген - «қоғамдық тыңдаулар 2024 жылы өткізілген» - Тізбеден шығару 2024 жылы жүзеге асырылған Бұл:	
--	--

	- алдымен шешім қабылданып, кейін рәсімделгенін -қоғамдық тыңдаулар формальды сипатта болғанын көрсетеді.		
12.	Сергей Тілеу, жергілікті тұрғын, кәсіпкер: «Аралтұз» АҚ өкілі түсінікті етіп айтып жатыр, қалай өндіретін тұздың. Қазір 21 ғасыр, инновация дамып жатыр. Қалай тұзды алатынында айтып жатыр түсіндіріп, фрезамен алатынын айтып жатыр. Қазір жергілікті «Индертұз» мекемесі жұмыс жасап жатыр, ол фрезаның не екенін де білмеу мүмкін. Біздер елімізді, жерімізді дамыту, зауыттарды инвесторларды шақыру біздің ойымыз. Жастарға жұмыс беру. Совет одағындағы дамыту, өндіру нәрселерімен қалып қоймаймыз. Біздер 21 ғасырдың азаматтарымыз. Елімізде жұмыс болғанын, дамығанын қалаймыз. Бізге «Аралтұз» нақтылап жақсы айтып беріп жатыр. Егер мына жерде «Индертұз» мекемесі қоршаған ортаны бүлдіреді деп жатырса өздерінен бастасын бірінші. Осы жерде плакат ұстап отырған адамдар тек ғана сол жерде жұмыс жасайтын адамдар. Даже өздерінің ойлары да жоқ ешқандайда. Енді әрі қарата жұмыс жасайтын нақтылап айтып жатыр, мойка салу жөнінде, фрезаны дамыту жөнінде айтып жатыр. Мен жеке өзім қандай зауыттар келсе де нормамен жұмыс жасаса бәрімізге жақсы ол. Жергілікті адамдарды жұмыспен қамтып осы жердегі адамдарға жұмыс берсе дұрыс нәрсе. Үлкен кәсілер қарсылықтарын білдіріп жатырған шығар, Аралтұз келмесін деген ол өте дұрыс емес нәрсе. Әрі қарай дамытамыз, келсін бізге Аралтұз.	-	ұсыныс
13.	Шыңғазиев Байжан, Бөдене ауылының тұрғыны, зейнеткері, ауылдық қоғамдық кеңес мүшесі: Айналайын сенің айтуын дұрыс, инвестор келген жақсы. Бірақ тек қана тұз емес, бұл жерге басқа денсаулық сақтау саласын дамытуға үлкен мүмкіншілік бар. Тұздың жағасына сен барып көрдіңба? Қандай экологиялық апат болып жатқаның көрдіңбе? Ең әуелі мынау облыстық экологияның өкілі онлайн арқылы отырса мынау контордан шығып, конторға келіп әңгіме айтуды қажет жоқ. Себебі тұздың аймағы Аралтұздың өкілі бері қараңыздар Сіздер мына тұздың айналасын барып көрдіңіздерме? Сор болып жатқан жерді көрдіңізбе? Бөдене ауылының егісінің айналасы бәрі су шығып жатқан жерінің сорланып кеткенін көрдіңізбе? Неге сорланып жатыр? Мінекей қазір өндірілген тұзы өндіріп жатыр ғой жел соққан сайын судың бәрі бері қарай келеді. Тұздың беті ашылғанан кейін, мына ыссыда өндіреміз ғой тем более сол кезде тұз аспанға көтеріледі, олар қайда барып қонады? Жан-жағына барып қонады. Кезінде мына тұздың жағасында шабындық болды. Бәріңіз білесіздер. Сол жерде ауылдың адамдары келіп шөп сатады, малшыларға көмек береді. Қазір жоқ, жайылымдық жоқ болып жатыр ол жерде. Бұрын эколог маман болғанда біздер шағым бергенде сол жерге келіп ескертпе жасайтын еді, қазір ондай адам жоқ бізде, тек ғана отырады телефонмен жаңағы айтқан заңсыз лицензияны солай берген. Ия мына жиналыстың өтуі заңсыз.	-	ұсыныс

	Сендер сол лицензияны пайдаланып келіп осы жерге өндіріміз деп отырсыздар. Ол лицензияның күші жойылу керек. Сіздер айтып отырсыздар ол жақта ел жоқ деп, ал мына жакты ел жоқпа не? Ол жақта тоғай бар, соның барлығына барып қонып жатыр. Қазір жайылым жоқ азайып бара жатыр. Каналдың бойы барлығы тұзданып жатыр. Фрезамен өндірсін, басқамен өндірсін су төмен кетеді, бұлақтар тұздың бетін жауып, тұз ұшпайды аспанға, ал егерде қазғаннан кейін судың барлығы қазған жерге кетеді де тұз ашылады. Сондықтан сіздердің айтып отырған дәлелдеріңіз бәрі заңсыз. Сондықтан сіздер өздеріңізді қорғап әңгіме айтудың қажет жоқ. Тек қана халықты тыңдандар сонымен кетіндер деп айтуға тура келіп тұр.		
14.	Фазылов Қоқажан, зейнеткер, тау-кен инженері: КезіндеИндертұз мекемесінің құрылуына атсалысқан адамдармыз. Мен айтайын дегенім бірінші сұрағым: Аралтұз қандай мақсатпен келіп отыр? 2. Индербордан 10 км орналасқан дедіңіз. Индерден көл 15 км, сонда сіз қай жерде салайын деп отырсыз? Өткенде сіздердің ақпан айында жиналыс болды ғой сонда Индер тұздың аумағында деген әңгіме болды. Қазір сіздің көрсеткен учаскеніз Ондасын жалынан түскенде былай қарай ИндерТұздан шамамен 3-4 км. 3. Тереңдігі 3 метрге дейін аламыз деп отырсыздар, 3 метрдің ар жағын қайда жібересіндер? Запас 10 метрге дейін бекітілген. Временный неактивный запас қайда кетеді? Сіз тиіспейсіз, келешекте кім оны қалай отработка жасайды? 10 метр утвержденный запас ия, 3 метр аласыз, қалған 7 метр неактивный запас? 4. Қандай эксковатормен алғыларын келеді? Нақты маркасымен айтасызба? Аралтұздың өндірістік технологиясын білеміз. Біздің технология Аралтұзға жатпайды. Айырмашылығы жер мен көктей. Сіз Аралтұздың структурасын білесізбе? Қандай структурасы? 5. Санитарная защитная зона қандай болды сіздерде? Есептедіңіздерме? Совет Үкіметінің кезінде біздер единный утвержденный санитарная защитная зона көлден 2 км. Ерекше қорғалатын аймақтан неге алынып тасталды? Оның бәрі моя своя сонымен барып алып тасталды. Ол деген біздің тамаққа салып жүрген, егер тұз лас болса бізге стандартқа соответствовать етпесе ол адам ауру болады. Сіздер келіп экскаватормен аламыз дейсіздер еше фрезамен аламын дейсіздер, фрезадан кейін сіздің жаңа гидровлический экскаваторыңыз жаңағы рапаның ішінде тұрады. Рапаның ішінде тұрып добыча жасайды. Экологияны опять нарушаем. 1987 жылдан бастап 1994 жылға дейін бізде экспериментальный жұмыс болды.Сонда институттың утвердить еткен нормасы Индер көлінде тұз өндіру технологиясы тек қана зем снарядпен және тасымал тек ғана конвейермен. Егер бұл жағдай орындалмайтын болса экскаватор мен добыча жаңағы фрезамен добыча жоқ. Ондай добыча біздің көлге болмайды. Сондықтан мен Мұқанов Марат жолдасты	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов:Негізгі жоспарлар өте көп. Бұл жерде жаңа айтып отырмын өндірістік кластерді дамыту негізі мақсат. Дәл қазір міне келіп өндірісті ашып тұздың сапасын анықтап, одан кейін технологиялық регламент жасау, одан кейін келесі этап Индер көл маңайында фабрика салып байытып жақсы өндіріс жасап өнім шығару. 2. Ондай әңгіме болған жоқ. Дәл солай сол аумақ. 3.Оны тиіспейміз деп шештік.Лицензия біздікі ғой. Біздің орынымызға кім келеді, біз ғана жұмыс істейміз. Сондықтан технология өзіміздікі. 3 метрге дейін ғана деп айттық, оны өткен жолы жиналыста айтқан болатынсыздар.Сіздердің тараптарыңыздан ластамау үшін тереңдікті азайту керек деп ұсыныс берілген болатын. Бастапқы жоспар негізі 10 метрге дейін болған, соны 3 метрге дейін азайттық. Запас мемлекеттік баланста тұра береді. 4.«Аралтұз» компаниясының өкілі Асланбек Бержан: Гидравликалық экскаватормен жұмыс жасаймыз. 5. 500 метр деп жаңа айтылды ғой. Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов:Земснаряд бойынша біз практикада қарадық содан кейін оның әсерін де қарадық. Земснаряд ауамен жұмыс істемейді ғой, оған плавучая насосная станция керек, оған тағы да топливо керек.	Жауап берілді.

	қолдаймын.		
15.	Дошқаев Жолдас, жергілікті тұрғын: 37,0 мың тонна өндіреміз деп отырсыз сол объемға жұмсайтын шығындарыңыз ақталама? Екінші сұрағым сол жерде жергілікті компания жұмыс жасап жатыр сіздер сол серіктестікпен сөйлестіндерме? Серіктес болайық, бірге осылай игерейік, экологиясын түзетейік, технологиясын енгізейік т.б.с. шараларды айттыңыздарма? Енді тағы бір мына адамның бетіне шыққан жара сияқты көлдің бетіне құрал қояйын деп жатырсыздар бұл деген мемлекеттік қорды бүлдіру деген сөз.	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: Біз әлі өндіріске кіріскен жоқпыз. Өндіріске кіріскеннен кейін барып экономикасын есептейміз. Қазір біз экономикалық тұрғыда өндіріс жасағалы тұрған жоқпыз. Бізге тек қана қазір технологиялық регламент керек. Сіз айтып отырсыз келіп сөйлескен жоқсыздар деп енді былтырғы жылы декабрьде осы жерге қоғамдық кеңеспен круглый стол өткізілді, содан кейін февральдің басында өткіздік, мартта тағы бір жиналыс өткіздік. Келген адамдармен тырысып жатырмыз сөзге келуге.	Жауап берілді
16.	Қанатов Игілік, жергілікті тұрғын, кәсіпкер: Мына дауласып жатқан жер 1998 жылы аудан әкімі Еримановтың шешімімен «Игілік» компаниясына Индер тұз көлінде өндіріс орын ашу үшін тап мына картамен маған беріліп кетті. Бүкіл докумені бар менде. Анау Қабдешов Нұрлан деген менің эколог советнигім бар. Қазір Астанада. Тыңдала берсін кейін соттасасыз деген. Проекті жасалды, рұқсаты алынып, тыңдауға қалған нәрсе. Бірақ халықтың жағдайын ескере отырып біз жерді қозғаған жоқпыз. Ана жер біздің жер. Ол жерге сіздердің келулеріңізге құқыңыз жоқ. Аудан әкімінің шешімі бұзылған жоқ әлі. Бізде сақталып тұр. Ол кездегі министрлер жоқ.		
17.	Представитель центра правовой инициативы «Глобус», соорганизатор международного экологического движения «Спасем Каспий» Галина Чернова: Мы собственно что сегодня обсуждаем вот этот приступный проект который навязывается сегодня нам всем. Он недопустим потому что изначально как объявил здесь Есенбай Нуров. Изначально было уже заложено много фактовка преступная. Они сначала получили лицензии в 2021 и в 2022 году причем одним число 24февраля. Даже ума не хватило даты поменять. Они получили лицензии на добычу соли еще на природно охранном объекте каким являлась Индерское соленое озеро. Уже здесь преступление и требуется включения прокуратуры расследовали это преступное выдачи этих лицензии на соленое озеро. Ну и потом они получают в 2024 году они выводят соленое Индерское озеро из списка природоохранных объектов заведомо зная, что они получают вот это разрешение, то есть уже преступная схема состоящей из многих годов. Я рассмотрела ваши проекты. Сразу у меня замечания к Вам, я думаю вы на это не ответите потому что вы берете данные расчеты вы закладываете их данные одной станции Казгидромета которая находится со стороны Индера то есть вы закладываете туда данные средне патолочные. Вы например в проекте своей закладываете скорость ветра 5,3 м/с, а мы	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: Желдің жылдамдығы мен қоршаған ортаның температурасын қате алдыңдар дегенге келіспеймін. Бұл жерде жалған ақпарат. Неге, өйткені әр есептеулер бұл методика арқылы жасалынады. Кезінде Совет одағының кезінде ол 1986 жылы методикамен жасалған болатын одан кейін барып ол методика бірнеше рет Қазақстанда қайтадан жазылған болатын. 2008 жылы және 2014 жылы бекітілген. Сол жерде нақты көрсетілген осындай ластаушы заттардың таралуын есептелу үшін Казгидрометтен 5 жылдық орталап алған желдің жылдамдығы мен ауаның температурасын алу керек деп жазылған. Сондықтан біз мына жерде 50 м/с жел болады немесе 30 деп ондай пайымдау ол адамның пайымдамасы. Бірақ біздер есептеу жасағанда тек ғана осы методикаға сүйеніп осы методикаға сай жасауымыз керек. Сондықтан біздің есептеулеріміздің барлығы методика арқылы жасалған	Жауап берілді

знаем что у нас здесь зона высоскоростных ветров то есть уже здесь идет подлох и фальсификация далее средняя температура воздуха вы закладываете 25 градусов это в самый жаркий месяц июль, а у нас здесь отмечается полной жары и температура доходит до +50 градусов. Естественно соль будет храниться в отвалах два месяца и будет разноситься куда розы ветров нет фонового состояния данной территории тоже нет не просчитанна и как будет разноситься это соль на какие километры и куда насколько будет уязвим Урал а это основной источник нашего питьевого обеспечения. Что будет с Уралом? Вы говорите что у вас санитарная защита зоны 500 метров ну и что у нас сегодня в Атырау накрывается морем которое находится на расстоянии 75 км нас накрывает по полной пылями и соленными бурями поднимающиеся со дна высохшего моря. Что будет здесь и что будет с районом, что будет с фермерскими хозяйствами с вашими сенокосами и пастбищами угольями абсолютно в проекте никаких расчетов нет. Вопрос относительно инвестиции вы говорили что инвестиции будем вливать вам дадут рабочие места какие инвестиции? Мои коллеги побывали в Кызылординской области где ваше предприятие ведет разведку этой соли ну вот картины без зеленого кольца вокруг этого поселка без приемлемых условия как бы цевильного оформления аула и поселка (экранға Кызылорда облысының аумағын көрсетіп айтып отыр). По горным добычным работам я посмотрела и эту вашу часть проекта вы там используете данные подсчеты запасов самодостаточной поваренной соли озера Индер по состоянию на 1 сентября 1980 года то есть согласно протоколу Совета министров советского союза еще №87-29 то есть это данные тридцатилетней давности. Но в одну и тоже реку нельзя войти и что сейчас происходит с Индерским озером как там формируется соль с какой интенсивностью указали залежь современных данных нет то есть они используют старые советские данные пытаются нам навязать вот этот проект якобы достаточно перспективным который даст им большую соли добычу и большую прибыль но даст ли и потом здесь 5 га выделенных для организации зоны внутреннего туризма вы как районный аким будете решать вот эту проблему с одной стороны что они 9 га участков оторгают соленного озера и 5 га опять же местная власть дает под развитие зон внутреннего туризма как будете решать эту проблему поэтому я предлагаю нынешнее слушание отменить. Проект пусть переделывают но переделывают изначально начиная с подложенных лицензии которое они получили и с подложенного решения о выведения Индерского соленного озера из списка особо охраняемых территории. Мы вам на это разрешение не давали.	Казгирометтен 5 жылдық даннйларды алдық сол бойынша жасадық. Санитарлық қорғау аймағын қате алып отырсындар деп қайта қайта айтады негізгі санитарлық қорғау аумағын бекіту үшін арнайы қағидалар бар. Ол 2022 жылы бекітілген болатын. Негізгі тұздың өндірісіне 100 метр санитарлық қорғау аймағына қоюға болады. Бірақ біз осы жерде жұмысқа кіріп отырғанан кейін ең жоғары 500 метрлігін алып отырмыз. Сол жерде барлық есептеулер арнайы жобада программамен жасадық. Келесі инвестициялар туралы айтпадың дейді. Инвестициялар туралы айтатындай жаңа айттым фабрика салуды қарастырып отырмыз. Фабриканы салғанан кейін әрі қарай уже жұмыстың дамуын барлығын көрсете аламыз. Жаңа Қызылорда облысындағы аумағының состояниысы барлығы жаман дейді. Сыртқа шыққанда бір адам жыртықты көреді, бір адам жақсыны көреді. Жаңағы ең бір жыртық жерлерін көрсетіп алып міне барлық аууылдар осындай дейді. Бұл жерде Жақсықылышта компания әр жылдары жүздеген миллион теңгеге көптеген әлеуметтік нысандарды құрып жасаған болатын. Жаңа айтып жатқандай барлығы шырып құлап жатқандар өтірік сөз. Келесі добыча ССР кезінде бекітілген запастармен қазір жобаны өтірік жасап жатыр дейді. Бұл апай шатастырып отыр. Барлау мен өндірісті ажыраталмай отыр. Жаңа айтады бұлар лицензияны өндіріске алып алды дейді, біз өндіріске лицензия алған жоқпыз соны алу үшін осы жобаны жасап жатырмыз. Біздің қолымызда тек ғана барлау лицензиясы, бірақ барлауға кіріп қажеті жоқ өйткені бұл жерде барлық қорлардың запастары мемлекеттің баланс ұстаушы деп тұр. Қайтадан барлау жұмыстарын жасаудың қажеті жоқ. Бұл заңда бекітілген. Бұл жер қойнауының кодексі бойынша 184 бабы бойынша аукцион арқылы алынған жер болатын. Қайта қайта заңсыз кірді дейді. Енді мемлекеттік қордың бәрі кімде мемлекетте мемлекет оның порядігін оның жолын анықтайды сол кезде мемлекет ол жерді барлығын толықтай аукционға шығарғанан кейін бұл компания басқа компаниялармен бірге сол жерге аукционға қатысуға кірді. Кім ұтты сол алды. Бұл жерде қазір Аралтұз
--	--

		немесе жеке кәсіпкер Нысанбаев немесе тағы да басқа компания келуге болатын еді бірақ Аралтұз сол ашық аукционда методом повышении бағаны жоғарылату есебі бойынша ең жоғары бағаны берген осы компания болған, сондықтан біз келіп отырмыз. Слушанияларды отменяй дейді бұл жерде қоғамдық тыңдаудың өткізудің өзінің қағидалары бар. Сол жерде 23 пункт бар сол жерде көрсетілген қоғамдық тыңдаулар өткізілмеген деп танылады тек ғана жергілікті атқарушы орган болмағанда немесе жергілікті тұрғындар болмаса. Мына жерде тұрғындар да бар әкімшілікте де бар. Тыңдау өтіп жатыр, сұрақтар қойылып жатыр жауаптар беріліп жатыр. Сондықтан тыңдау өткізілмеді деп анықтау үшін ешқандай негіз жоқ. Жай ғана өзінің эмоциясын айтып отыр.	
18.	Нұрхан жергілікті тұрғын: Бұл мәселенің екінші тарабы бар деп ойлаймын барша осы Индер ауданының жігітерінің атынан бір ауыз сөйлегім келіп жатыр. Енді осындау ірі компания біздің елімізге келетін болса бұл химиялық зат емес шығарайын деп жатқан тұз просто, біз өзіміздің талабымызды қоюымыз керек сияқты. 500 адамды жұмысқа аламыз деп жатыр бұл 500 отбасының әлеуметтік жағдайы көтеріледі деген сөз. Бұл біз үшін жаманба. Бұл тұздың айналасының экологиясы Аралтұз келмесе де бұзылып жатырған жоқ ба. Қазба байлығымызды құшағымызға тығып алып отыра беретін болсақ біз оны өндіріп Индер дамйтын еді.. Бұл менің жастардың субъективті пікірі деп қабылдаңыздар. Мен эколог емеспін нақты цифрлармен ештеңе айталмаймын просто Аралтұз келгенде екінші пайдалы жағын айтып қойып жатқан жайым бар.	-	ұсыныс
19.	Халин Руслан, жергілікті тұрғын: Сіздер тұзды өндіріп жатқанда мына жерде Алғабас жорық каналымыз бар соған сіздерден қандай да бір зиян болама болмайма? Ол каналдың көлге ең жақын жері 1 шақырымға да жетпейді. Екінші сұрақ: сіздер тұзды өндіресіздер біздер бала кезімізде есімізде ол тұздың бетіндегі су тізеден келетін еді, соңғы 20 жылда ол азайып келе жатыр тобығымыздан келіп тұр Ертенгі күнде ол жоқ болып кетпейме? Тұз ашық қалып экологиялық апат болмайма?	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: Бұл жерде ол каналды пайдаланып немесе оны бір әсер етуге қарастырып жатқан жоқпыз. Егерде фабриканы салатын болсақ техникалық судың көзі жеке қарастырылатын болады. Бұл немесе жеке жер асты сулар немесе тасымалды сулар.	Толық жауап берілген жоқ.
20.	Шынғазиев Байжан, Бөдене ауылының тұрғыны, зейнеткері, ауылдық қоғамдық кеңес мүшесі: Экологияны сақтамайсыздар, себебі 500 метрден кейін жауап бермейсіздер? Сіз жаңа айтып отырсыз июль айында 25 градус болады деп. Сізге кім айтты нақты фактімен сөйлеңіз?	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: Оны ойдан шығарып отырған жоқпыз, Казгидрометтің даныйын алып отырық. Арнайы справкасы бар. Содан кейін рапаны ластайды деп отыр бірде бір өндіріс иесі енді рапа сырьенің көзі ғой рапаны	Жауап толық берілмеді

		ластау бізге мысалы үшін мақсат емес. Наоборот рапа таза неғұрлым жоғары болғаны бізге тиімді. Сол үшін фрезаны қолданғалы отырмыз. Фрезаны қолданғаннан кейін рапа қайта шығып тұздың түзілуі жылдамырақ болады.	
21.	Азамат Мақсұтұлы, жергілікті тұрғын: Менің жеке пікірім өңірде инвесторлардың келуін қолдайтынымды және өндірістік жобаларды іске асыру уақыт талабы екенін атап өтемін. Мұндай бастамалар экономиканың дамуына және жұмыс орындарының ашылуына және инфрақұрылымның жақсаруына оң әсер етеді деп есептеймін. Сонымен қатар тұз өндіру жобасын жүзеге асыру барысында ең алдыменен экологиялық қауіпсіздік, халықтың денсаулығы және жергілікті тұрғындардың мүддесі толық сақталуы тиіс. Осыған байланысты төмендегі талаптарды қарастыруыңызды сұраймыз: -Өндіріс басталғанға дейін толыққанды экологиялық талдау жүргізіп нәтижелерін ашық жариялау; -Қоршаған ортаға әсердің тәуелсіз мониторинг арқылы тұрақты бақылау; -Тұздың, шаңның болдырмау үшін жасыл қорғаныс белдеулерін құру. -Су ресурстарын қорғау және ауыз су сапасын қамтамасыз ету; -Жұмысшылардың кемінде 90 пайызын осы жергілікті тұрғындардан қамтамасыз ету. -Әлеуметтік осал топтарға оның ішінде мүмкіндігі шектеулі азаматтарға тұрақты қолдау көрсету; -Жергілікті мал шаруашылығын соның ішінде жылқышыларды қолдау; -Жолдар мен инфрақұрылымға келетін зиянды компания есебінен қалпына келтіру; -Тұрғындардың денсаулығын тұрақты бақылау және медициналық қолдау көрсету; -Компания қызметінің ашықтығын қамтамасыз етіп, тұрақты есеп беру; -Тұрғындардың өтініш шағымдарын қараудың тиімді тетігін енгізу; -Міндеттемелер орындамаған жағдайда нақты жауапкершілік шараларын белгілеу. -Өндіріс аяқталғаннан кейін жерді кейін қалпына келтіру. -Жергілікті бизнеске басымдық беру; -Әкімдік инвестор және тұрғындар қатысатын бірлескен бақылау комиссиясын құру, кеңес құру соны қадағалап бақылайтын. Аталған талаптар ескерілген жағдайда ғана жоба өңір үшін тиімді әрі қауіпсіз түрде жүзеге асады деп сенемін.	АралТұз компаниясының эколог маманы Амирова Байжан: жаңа бір жақсы ұсыныс айтылды, ол халықтың мүддесінен шыққан ұсыныс деп ойлаймын. Аралтұз компаниясының атынан барлық халық пен және жергілікті атқарушы органмен бірлесе отырып қандай кеңес бірге құрамыз дейсіздер сол кеңесті бірге құрып барлық шараларды сіз айтқандай экологиялық, судың мәселелері және әлеуметтік дамытуға қосатын үлестеріміздің барлығын бірге отырып бекітіп қарастырып ол жағынан өз тарапымыздан жұмыс жасауға дайынбыз. Қазіргі таңда Аралтұз 100 жылдық тарихымен Жаксыкылыш кентінде осындай жұмыстар атқарылуда. Жылына берілетін көмектің социально экономический только даму жағынан берілетін көмектің мөлшері 80 млн.теңгенің маңайында. Ол дегеніміз тек ғана жол жөндеуге көмектесу емес тек ғана ауыз су емес бүкіл ауылға газ тартып берген мүмкіндік оданда үлкен суммаларға инвестицияларға біз ашықпыз. Сондықтан жұмыстың жаңа тұрғындардың талабы болды 90 пайыздан кем емес деп. Біздің жоспарымыз бойынша жергілікті тұрғындарды алу. Жұмысшылардан бөлек жеке және шағын бизнесті дамытатын барлық аутсорсингті алатын услугалар: ол столовый, прачный, мойка техники және басқа да осы жергілікті тұрғындардың жағдайын жасайтын обслуживающий персоналдың услугалары барлығы жергілікті тұрғындардан болады. Яғни онымен қоса барлық салық міндетті түрде мемлекеттік төленетін төлемдердің барлығы осы жергілікті жерге филиалды тіркелу арқылы жүзеге асырылады. Ол деген тек ғана сіздердің бюджеттеріне берілетін ақша. Лицензия бойынша сұраққа барлауға лицензия 2021-2022жылдары Қазақстан Республикасындағы заңнамаларға сәйкес алынған. Заңсыз алынған деген бүкіл құжаттардың мына кісілердің түбінде негізі жоқ. Бұл кісілер бірінші күні емес осы Аралтұз келеді дегеннен бастап	ұсыныс

		барлық құзыретті органдарға жазған, ешқайсысынан жауап ала алмағаннан кейін осы жерге келіп айтып отыр. Лицензия жасайтын құзырлы мемлекеттік орган бар, оны бізде және жергілікті әкімдіктер де шешпейді. Оны барлығын жасайтын үкімет органдары бар. Олар өздерінің заңнамаларына сәйкес жүргізіледі. Тұра сол сияқты Индер көлінің ерекше қорғау аймақтардан шығарылуы Үкіметтің заңнамасымен жүргізілген. Жобада барлық расчеттар жүргізілген, барлық ақпараттар бар.	
22	Азербайев Серік Мақсұтұлы, жергілікті тұрғын: Индердің жерінің бәрі тұзды. Бақша саламын бәрі тұзды болып кетті. Шахтовый әдіспен алыңыздар.		Ұсыныс.
23.	Оразғалиев Өтепберген, жергілікті тұрғын, зейнеткер: Бұл кісілердің айтуы бойынша бұл жұмыстарды бастап кеткен сияқты. Сіздер 10 км жолды қалай істейміз, тоқты қалай тартамыз солардың барлығын айту керек еді. Олар қозғалған жоқ сіздер сразу производстваға кірісіп кеттіңдер. Жалпы елге инвестор керек. 500 адамға жұмыс орнын береміз деді, ал 500 адамдардың зарплатасын бұлар айтқан жоқ. Қазір барлығы қымбат. 100-150 мың әрі кетсе беретіндері оған күн көру қиын. Енді жағдайы қалай болады оның бәрі айтылмаған. Мына тыңдауды жоққа шығару керек біріншіден, екіншіден Есенбай ініміз айтып кеткендей берген құжаттарын прокуратураға беріп нақтылап тексеріп кімдікі дұрыс кімдікі бұрыс сосын барып осы жерге келіп әңгімемізді айтуымыз керек. Индердегі инвестор ИСИГипс Индер, ИндерГипс, «InderNuzcompany» компаниялар осы үшеуі кезінде осындай тыңдау болғанда оларда социальный пакет деген болады әлеуметтік міндеттемелері, солардың біреуі де орындалған жоқ. Не тереңгілген жоқ не жолда салынған жоқ. Осыны тексеріп олармен де тыңдау өткізу керек.	Сисекешов Ғани, «Аралтұз» АҚ зауыт директорының әлеуметтік сала бойынша орынбасары: АралТұз мекемесі бір ғасырлық мекеме, қазіргі таңда 1000 адамды жұмыспен қамтып отыр. Жалақы мөлшері жұмыс жүйесіне байланысты шамамен 200–300 мың теңге аралығында. Аралтұзда денсаулық саласы бар, оқу саласы бар барлығына көмектесіп отырмыз.	Жауап берілді.
24.	Құттыбаев Айтуар, жергілікті тұрғын: Тұзды химиялық элементке жатпайды деп жатырсыздар ол жатады натрий хлорид. Оның зияны жер асты суларын және қоршаған ортаға зиян. Екінші мәселе мана көлді айналып қайттым оның айналасында шаруашылық жоқ дейсіз. Оның айналасында шаруашылық бар. Мал жайылымы бар. Сіздер қандай гарантия бере аласыздар соған зияны тимейтіндей? Мына жерде отырғандардың 30-50 пайызы 15-20 жылдан кейін мына жерде болмайды, болашақты ойлау керек, қазіргі жұмысты пайданы ойламай. Егер бұл компанияның мына жерде айтып отырған талаптар орындалатын болса келіп жұмыс жасағаны жақсы. Менің жеке талабым сол Аралтұз жұмысын бастамай тұрып сол айналы ең біріншіден көгалдандыру жұмыстарын бастасын. Сол айнала толықтай қоршалып көгалдандырса деген ұсынысым бар. Нақты көзімізбен көрейік, терегін ексін, жаңа айтылды ғой кезінде «InderTuzcompany» ЖШС-не өндіріске рұқсат берілді, сол кезде оларға да	АралТұз компаниясының эколог маманы Амирова Байжан: Ия өте дұрыс сұрақ. Осыдан бұрын бірнеше рет отырыстар болды. Сол отырыста біздің тарапымыздан ұсыныстар болды. Көгалдандыруға дайынбыз. Оның айналасында шаруашылық жоқ деп айтылған жоқ.	Ұсыныс.

	айтылды көгалдандыру жұмыстарын ұйымдастырсын, алайда ол талаптар орындалған жоқ. Сондықтан «Аралтұз» АҚ жұмысын бастамай тұрып көгалдандыру жұмыстарын ұйымдастырсын біздер соған көзімізді жеткізейік. Мені алаңдатын ол табиғат мәселесі сіздердің алдағы уақытта 20 жылдан кейін қоршаған ортаға қандай гарантияларыңыз бар? Мен өз пікірім қарсымын.		
25.	Доспаева Анар Хамидоллаевна, аудандық орталық аурухана бас дәрігері, қоғамдық кеңес мүшесі: Осыған дейін сіздердің экспериментальний ұсыныстарыңыз бойынша барлау жүргізу жұмыстары бойынша осы мәдениет үйінде талданды. Тап осындай 280 кісі жиналмағанмен 80-100 адамдай болды. Сол отырыста сіздерге көптеген ұсыныстар айтылды. Мына натрий хлорид ұшқанда сіздердің экологиялық расчеттарыңыз мысалға біздің жергілікті жердің желі орташа есеппен 20м/с болады, себебі күнде 112 хабарлама аламыз ғой. Сол уақытта сіздер өндіріс жасағанда добыча открытй қанша секундта біздің 10 км жердегі поселокқа қанша экологиялық зиян келеді сонымен қатар басқа да сіздердің оны қорғау бағытында қандай жұмыстар жасайсындар? Сонымен қатар мына жерде техника бойынша ағайлар айтты жаңағы земснарядпен өндіру мәселесі. Осымен сіздер нешінші рет тыңдалып жатырсындар бесінші ме алтыншы ретпе барлығында да сіздерге көптеген ұсыныстар айтылды. Бүгін сіздер айтсан айта бер мейлі деп қайтадан келіп соңы айтып жатырсындар. Сіздер неге алдыңғы тыңдауды мынадай ұсыныстар болды мынадай жасадық, екінші тыңдауда мынадай ұсыныстар түскен мынадай жасадық деп неге сондай слайд жасап келмейсіздер? Келесіздерде сол бір бағыттағы нәрсені айта бересіздер. Қоғамдық кеңес деген осы халықтың өкілі. Алдыңғы жиналыстарда мына геолог зейнеткер апайларымыз сіздерге бірнеше ұсыныстар айтылды барлық ұсыныс пікірлер, біреуінде де сіздерден кері байланыс жоқ. Сіздерге ескертілді барлау жұмыстарын алған жерінің қақ ортасында емес шетінде поселоктан алыста болатындай деген ескертпе айтылды. Сонда кентен алыс боласыздар. Қазір есепте 3 кісі тұрса соның біреуі артериальный гипертониямен ауырады, жүрек қан тамыр ауруларынан өлім бірінші орында. Сондықтан қазір не болады кальцинированный, қазір адам тәулігіне 3 грамм ғана тұз жеу керек. Одан артық болмайды. Сіздерге айтылды тұрғындарға зиянды азайту үшін Тұзды көлдің ана шетіне барасыздар деген ұсыныс айтылды, жаңағы техникалық салада да көптеген ұсыныстар айтылды. Денсаулыққа байланысты мен сіздерге қайта қайта ұсыныстар айтып жүрдім енді сіздер неге алтыншы рет сіздерді тыңдап отырық неге соған дайындалып келмедіңіздер. Мен сіздерге айтым экологический расчет алып келіңіздер деп 20 м/с жел соққанда біздің кентке неше минутта сіздерді натрий хлоридтарыңыз келеді. Қанша миллиграмм натрий хлорид келеді соның барлығын есептеп алып келіңіздер деген болатынбыз. Сіздердің тараптарыңыздан ешқандай жауап жоқ, сол бір бет болып	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: Земснарядты кісілер ойлайды, жай ғана батып жүреді, тұзды ғана шығара салады деп. Тұз земснарядпен шлам түрінде шығады. Санитарлық қорғау аймағы 500 метр, соның шекарасында барлық есептеулер бар. Толық жауап берілмеді.	Толық жауап берілмеді.

	отырсыздар. Сіздерге сұрақ қойылды неге өндірейін деп жатырсыздар, Аралда да тұз бар емеспе содан алмайсыздарма дегенде сіздер біздің тұзымызды сапасы жақсы деп таблитированный тұз өндіреміз дедіңіздер болашақта. Қазіргі таңда «InderTuzcompany» ЖШС тұз өндірумен айналысып отыр, неге солардан алып қарай бермейсіздер? Барлығымыз бір Қазақстанда өмір сүреміз. Қазақстанның қаражатын неге үнемдемейміз әрқайсымыз?. Сол мекемеден алып эксперименттеріңізді жасай беріңіздер. Біз сіздерге алтыншы рет айтып жатырмыз қайтадан сол бір бағытта келіп отырсыздар неге?		
26.	Каримова Шайда, жергілікті тұрғын: «InderTuzcompany» ЖШС осы жерде жұмыс жасап жатқанына қанша жыл болды, біздің ауданымызға қандай пайда әкелді, көркеюі үшін не істеді аудан үшін, халық үшін. Дымда жасаған жоқ. Адамдардың қауіпсіздігіне жауап бермейді, қаншама адам станокқа түсіп мүгедек болып қалды. Неге жалақыларын көтермейді? АралТұзға қойылып отырған талаптың бәрін ИндерТұзға да қою керек деп есептеймін.		Қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ.
27.	Бегимов Бекнұр, Жақсықылыш кентінің тұрғыны, «InderTuzcompany» ЖШС жұмысшысы: Мен Жақсықылыш кентінің тумасымын. Сол ауылда өстім. Қазақстанның азаматы ретінде айтарым. Таудың іргесі (экранға фотосуретпен көрсетті) бұрын жайылым болған, тасаттық беретін едік. Қазір фотодан көріп отырғандарыңыздай сорға айналып кетті. Қазір сіздерге көгалдандырамыз деп ертегіні айтып жатыр. Қазақстанның азаматы ретінде айтарым. Мен сол жақтан жұмыс іздеп келіп тұрмын. Егер күшті болатын болса нағып жүрмін бұл жақта.	Жауап берілмеді	
28.	Қапашев Рафаэль, жергілікті тұрғын, кәсіпкер: Ағаларымыз дұрыс айтып отыр. Олардың 500 адамды жұмыспен қамтимыз дегені есептеніздер 10 га жерді қазір зерттейміз дейді. Жұмыс жасайтын аумағы 70 есе үлкен. Сіздерге олар айтып отыр 68 есе үлкейткеннен кейін 500 адамды аламын деген әңгіме бұл жерде. «Аралтұздың» 100 жыл тарихында тек 1000 адам жұмыс жатыр. Ойлап қараңыздар. 10 га 70/1 бөлігі. Ана көлді түгел алып алады деген сөз ол. 500 адамға түгел 200 мың зарплатаны көлді түгел жаулағасын ғана беремін дегені бұл жерде. Бұл көлді жауалағанша 30 жыл шамамен объектары. 3 метр аламыз деп отыр, 10 метр алмаймыз дейді оны кім барып тексереді? Отыз жылда бұлар бұл көлді құртады. Сондықтан балаларымызды ойлайық. Ол шанды мыналар 500 метр, ол 500 метрді шаң ауылға келмеу үшін салафанмен қоршап қоймайды бұлар. 3 метр шұңқыр қазғанан кейін көлдің бетіндегі су соған құйылады. Индертұз компаниясы қазір солай жұмыс жасап жатыр, жоғарыдан қарасаңыздар сол шұңқырларға су толған. 68 пайыз қазғанда ана жерде су қалмайды, енді сол тұзды шанды немен жабамыз деген сұрақ туындап тұр. Келеме жұмыс жасауға технологиясын дамытып келсін. Бір жауапты келіп айта бермесін. Біздің ескертпе ұсыныстарымызды қаперге алып орындаған жағдайда ғана рұқсат берілсін.	Тау-кен жұмыстарының қоршаған ортаға әсері бойынша жобалау ұйымының өкілі Дәулет Асанов: Әр нәрсенің технологиясы бар. Шыққан тұз ол ылғандырылады. Ылғалы нәрсе методика бойынша ылғандыру 20 пайыздан көп болса ол жерге есептеулерді жасап қажет емес шаң болмайды деп. Ол жерде құрғақ тұзды ашық түрде сақтау қарастырылмаған. Әкетіп отырады уақытында.	Жауап берілді.
29.	Мусағалиев Қазі, Бөдене ауылының	Қоғамдық тыңдау төрағасы,	Жауап берілді

	тұрғыны: Тұздан ешқандай зиян жоқ деп айтып жатыр. Тұз ол «медленный смерть». Тұздан келетін зиян көп. Оны ешкім жоққа шығарған жоқ оны ақтамай ақ қойыңыздар. Алған лицензиясы заңсыз болса осы жерде босқа уақытымызды жоймайық. Қарсы болуымыз керек.	Индер ауданы әкімінің орынбасары А.Мурзин: Бүгінгі тыңдауды қорытындылайық. Басым бөлігі қарсы болып отыр. Халықтан үлкен ешкім жоқ. Халық үніне құлақ асатын мемлекет дейміз. Бірақ қазір басым бөлігін қарап отырсақ халық қарсы. Хаттамаға сіздердің барлық ұсыныс пікірлеріңіз барлығы да жазылады. Видео, аудиофиксация бар. Қоғамдық тыңдау өткізу қағидасына сәйкес «Аралтұз» бойынша қоғамдық тыңдалым өтті. Хаттама жасалып Атырау облыстық табиғи ресурстар басқармасына жолданатын болады.	
	Шынар Изтелеуова: Необходимо провести полный ОВОС и перевести со 2 категории на 1 категорию в связи с тем, что нет оценки воздействия при пылении соли в период высоких скоростях ветра.	Маратова Г.Р. (жобалаушы, эколог): Отнесение объекта к категориям осуществляется в соответствии с требованиями пункта 2 настоящей статьи 12 ЭК РК в отношении намечаемой деятельности, подлежащей в соответствии с настоящим Кодексом обязательному скринингу воздействий намечаемой деятельности осуществляется при проведении скрининга воздействий намечаемой деятельности. Категория добычных работ на месторождении соли «Озеро Индер» АО «Аралтұз» подтверждена заключением об определении сферы охвата оценки воздействия на окружающую среду и (или) скрининга воздействий намечаемой деятельности № KZ81VWF00488453 от 25.12.2025 года согласно п. 7.11 раздела 2 приложения 2 ЭК РК: добыча и переработка общераспространенных полезных ископаемых свыше 10 тыс. тонн в год – II категории. Также в проекте представлены результаты расчета рассеивания выбросов хлорида натрия по сторонам света (8 румбам) на границе СЗЗ, в 2-х контрольных точках (на берегу оз. Индер и со стороны жилой застройки)	Жауап берілді
	Шынар Изтелеуова: В материалах отсутствует расчёты воздействия на р. Урал и на с/х угодья и провести расчет ущерба на рыбу и с/х угодия	Маратова Г.Р. (жобалаушы, эколог): Река Урал (Жайык) протекает 12 км к северо-западу от озера Индер. Текущее состояние реки показано в разделе РООС. Воздействие добычных работ	Жауап берілді

		показано непосредственно на ближайшем водном объекте – оз. Индер. План горных работ согласован с РГУ «Жайык-Каспийская бассейновая инспекция по регулированию, охране и использованию водных ресурсов» заключением № KZ35VRC00026788 от 30.01.2026 года. Дополнительно, оценка уровня загрязнения компонентов окружающей среды в районе расположения месторождения была проведена испытательной лабораторией ТОО «Экологический центр инновации и реинжиниринга» (аттестат аккредитации №KZ.T.08.1489 от 12.09.2024 года). Согласно письму ГУ «Аппарат акима Индерского района Атырауской области» №ЗТ-2026-00194657 от 06.02.2026 года в пределах участка недр, предназначенного для добычи поваренной соли, а также в радиусе 1000 метров вокруг указанного участка, сельскохозяйственные угодья, используемые для выращивания сельскохозяйственных культур, отсутствуют. В связи с высоким содержанием соли в озере рыбы не водятся, в связи с этим расчет ущерба на рыбу не требуется.	
	Шынар Изтелеуова: По РООС: 1. Моделирование выбросов осуществлено без учета фоновых концентраций. На стр. 30 изложено «В связи с удаленностью участка добычи от ближайших населенных пунктов, расчет рассеивания производится без учета фоновых концентраций». Это неправильно. Так как расчет без фона возможен при отсутствии справки по фонам, при удаленности от населенных пунктов и в случае, если отсутствия других производств. В настоящем случае справка может быть предоставлена, есть другое производство рядом – Индер туз ведет добычу. 2. Указана СЗЗ но не определена область воздействия. 3. Не представлена справка об отсутствии НМУ, так как в разделе дано об отсутствии НМУ и произведения расчетов выбросов при НМУ по этой причине не было разработано. 4. Не представлено согласования с БВИ по проекту в целом.	Маратова Г.Р. (жобалаушы, эколог): 1. Справка РГП «Казгидромет» от 02.12.2025 года об отсутствии фоновых наблюдений представлена в проектных материалах. 2. В проектных материалах имеется отдельный раздел «Уточнение границ области воздействия объекта и данные о пределах области воздействия». Границы области воздействия равны границам СЗЗ. 3. Мероприятия по регулированию выбросов загрязняющих веществ в атмосферу при НМУ в рамках данного проекта не разрабатывались, т.к. в районе проведения работ НМУ не объявляются. Справка РГП «Казгидромет» от 02.12.2025	Жауап берілді

	5. Воздействия по шуму, радиации констатированы как отсутствующие, но отсутствуют данные по фоновым исследованиям компонентов окружающей среды. 6. Оценка воздействий в целом носит не обоснованный характер	года об отсутствии фоновых наблюдений представлена в проектных материалах. Мониторинг качества атмосферного воздуха не производится в связи с отсутствием стационарных постов мониторинга РГП «Казгидромет». 4. План горных работ согласован с РГУ «Жайык-Каспийская бассейновая инспекция по регулированию, охране и использованию водных ресурсов» заключением № KZ35VRC00026788 от 30.01.2026 года. 5. Расчеты шумового воздействия представлены. Согласно протоколу дозиметрического контроля №2 от 20.02.2026 года в районе расположения месторождения радиационный (гамма) фон не превышает установленного норматива 0,6 мкЗв/ч. 6. Оценка воздействий выполнена на основании действующих методических документов и исходных данных, представленных в проекте. Расчет и обоснование воздействий приведены в соответствующих разделах проектной документации.	
	Шынар Изтелеуова: Также отсутствует альтернативная технология. Это нарушение процедур общественных слушаний.	Маратова Г.Р. (жобалаушы, эколог): Рассмотрение альтернативных вариантов (включая технологические решения и места размещения объекта) было выполнено на стадии заявления о намечаемой деятельности в соответствии с требованиями Экологического кодекса Республики Казахстан. По объекту проведена процедура скрининга воздействий и получено заключение об определении сферы охвата оценки воздействия на окружающую среду № KZ81VWF00488453 от 25.12.2025 г. Текущая стадия — получение экологического разрешения на воздействие — предполагает представление уже выбранных и обоснованных технологических решений, а не повторное рассмотрение	Жауап берілді

		альтернатив. Таким образом, отсутствие альтернативных вариантов на данной стадии не является нарушением процедуры общественных слушаний, поскольку их анализ был выполнен ранее в рамках установленных процедур.	
	Шынар Изтелеуова: Прошу предоставить расчеты пыления соли при максимальной скорости ветра.	Маратова Г.Р. (жобалаушы, эколог): Оценка воздействия добычных работ на состояние атмосферного воздуха представлена в приложении 9 РООС. В соответствии с методикой проведения расчета рассеивания (ОНД-86) значения скорости ветра $u < 0,5$ м/с, а также скорости ветра $u > u^*$, где u^* - значение скорости ветра, превышаемое в данной местности в среднем многолетнем режиме в 5 % случаев. Это значение запрашивается в территориальном отделении Казгидромета, на территории которого располагается предприятие. Таким образом требования противоречат методике расчета концентраций вредных веществ в атмосферном воздухе от выбросов предприятий.	Жауап берілді
	Шынар Изтелеуова: В представленных материалах расчеты отсутствуют.	Маратова Г.Р. (жобалаушы, эколог): Приложение 9 РООС.	Жауап берілді